

Молодий Кішуняр

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 8 грудня
1939 року

№ 42 (4069).

СУБОТА

21

ЖОВТНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

БАГАТО ХТО І ДО ЦИХ ПІР ЩЕ З МІШАНИМИ ВІДЧУТТЯМИ ЗГАДУЄ НЕДАВНО ПРОВЕДЕНИЙ У ЧЕРНІВЦЯХ ФЕСТИВАЛЬ «ЧЕРВОНА РУТА». МОЖНА СПЕРЕЧАТИСЯ ПРО СМАКИ В СЦЕНІЧНИХ ОБРАЗАХ ЙОГО УЧАСНИКІВ, ТЕМАТИКУ І СТИЛІСТИКУ ЇХНІХ ТВОРІВ (ПРО ЦЕ НОТАТКИ НА ЦІЙ ТА 10-Й СТОРІНЦІ СЬОГОДІШНЬОГО НОМЕРА «МК»). НА ПРИВЕЛИКИЙ ЖАЛЬ, НА ФЕСТИВАЛІ ІНОДІ ПРОЯВЛЯЛИСЯ НАЦІОНАЛІСТИЧНІ НАСТРОЇ. ВСЕ ЦЕ ПСУВАЛО ВРАЖЕННЯ ВІД СВЯТА. АЛЕ НАМ ВСЕ Ж ВИДАЛИСЯ НЕБЕЗІНТЕРЕСНИМИ ФОТОСПОГАДИ НАШОГО СПЕЦІАЛЬНОГО КОРЕСПОНДЕНТА НА ФЕСТИВАЛІ ВАСИЛЯ ГРИБА. ВІН, КРІМ УСЬОГО, — АВТОР І ПЕРЕВАЖНОЇ БІЛЬШОСТІ ЗНІМКІВ У ВІСНИКУ ФЕСТИВАЛЮ, ЩО ВИХОДИВ ПРОТЯГОМ ВСІХ ДНІВ ЙОГО РОБОТИ. ТОЖ ЗАПРОШУЄМО ЩЕ РАЗ ІЗ НАМИ ПОРИНУТИ В ТІ ДНІ. ФОТОРЕПОРТАЖ — НА 1, 3—5, 7 І 10 ПОЛОСАХ ТИЖНЕВНИКА.

Скарби з «національної скрині» — куди?

Минуло ще не так багато днів після завершення в Чернівцях першого республіканського фестивалю української популярної музики, а вже можна писати статтю на тему: «Червона рута» і навколо неї. Про перипетії фестивалю можна здогадатися, читаючи у першому номері фестивального вісника «Червона рута» інтерв'ю головного режисера фестивалю Сергія Проскурні: «Надто часто доводиться зустрічатися з безвідповідальністю, неорганізованістю чи й із відвертим ігноруванням... Прохання допомоги, навіть у найелементарнішому до смішного, нерідко залишається без відповіді і дії. Вони (Сергій) попросив виділити це слово саме так, щоб легко було здогадатися) обрали тактику виснаження на марші всілякими непорозуміннями, неточностями, «порадами» щодо художнього рівня і завдань «Червоної руті».

Кого мав на увазі під «еони» головний режисер фестивалю, не знаю, але в тому, що існує якась гальмівна сила, яка б хотіла применшити значення «Червоної руті», особисто я вже не раз переконувався. Взяти хоча б те небажане проведення обласний тур «Червоної руті», який прямо-таки з викликом демонстрували люди, яким у силу службових обов'язків належало зайнятися організацією відбіркового конкурсу у нас в області. В існуванні гальмівної сили ще раз переконувався, коли, повернувшись з фестивалю, на якому був акредитований як спеціальний кореспондент «Кіровоградської правди», переглянув кілька телепередач республіканського телебачення про фестиваль. Була можливість співставити те, що бачив на фестивалі, з тим, що було показано в телевізійному запису. Різниця виявилася разючою. Створилося враження, що телевізійники

зробили все, аби телеглядачі республіки не пройнялися, боронь боже, тим високим емоційним піднесенням, яке панувало під час пісенного свята, свята, що однозначно засвідчило: українська естрадна пісня впевнено виходить зі стану затишної кризи.

Досить тенденційно трактує здобутки фестивалю Ю. Токарев у газеті «Культура і життя» від 1 жовтня 1989 року. Він явно насторожено ставиться до того, що українська естрадна пісня політизується. Що молоді все менше бажає співати тільки про Марічку, водограї, полонини, «кучерики-чички»... На думку Ю. Токарева, зразки, на які слід орієнтуватися сучасній українській естраді — це «Черемшина» В. Михайлюка, «Марічка» С. Сабаша, «Кохана» І. Поклада, «Не топчть ковалей» М. Скорики... Слів нема, то були чудесні, мелодійні пісні, популяр-

ність яких вийшла далеко за межі України, але не так важко помітити, що громадянські мотиви в них були зведені майже до нульового рівня.

Явна тенденційність відчутна і в оцінці українських рок-музик. Справедливий критиці піддані ансамблі, що копіюють західну рок-культуру. Але чому ж Ю. Токарев ледве згадує про групи, які стали лауреатами фестивалю, — «Кому вниз», «Зимовий сад», «Незаймана земля»? Можливо, про ці колективи він писатиме окремо і тоді, гадаємо, не забуде відзначити не тільки своєрідність їхніх творчих облич і професіоналізм, а й високий громадянський тонус їхніх виступів. Щодо Вікторії Владів («Сестрички Віки...»), яка перемогла у змаганні рок-виконавців, то Ю. Токарев обмежився тільки тим, що натякнув на вторинність

(Закінчення на 10-й стор.).

«ЧЕРВОНА РУТА»: ПІСЛЯ ФЕСТИВАЛЮ

Фотографує
Василь
ГРИБ

«ЧЕРВОНА РУТА»: ПІСЛЯ ФЕСТИВАЛЮ

ПЛЕНУМ ЦК КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

18 жовтня відбувся Пленум Центрального Комітету Компартії України. Розглянуто питання: про скликання чергового XXVIII з'їзду Комуністичної партії України; завдання партійних організацій республіки по виконанню рішень вересневого (1989 р.) Пленуму ЦК КПРС; організаційне питання.

З доповіддю у першому і другому питаннях виступив перший секретар ЦК Компартії України В. А. Івашко.

У доповіді і виступах підкреслювалось, що період підготовки до чергового XXVIII з'їзду КПРС повинен стати для партійних організацій республіки по суті поворотним. Треба на ділі довести, що Компартія України активно перебудовується сама і енергійно веде перебудову в усіх сферах громадського життя і, насамперед, в розв'язанні невідкладних соціально-економічних, екологічних, культурних, інших важливих проблем.

Велику увагу Пленум приділив дальшій демократизації всього внутріпартійного життя, зміцненню партійної дисципліни, підвищенню відповідальності кожного комуніста за прискорення процесів перебудови, за виконання

партійних рішень на дорученій ділянці. Мова йшла про необхідність якомога швидше відмовитись від звички чекати з усякого приводу вказівок згори. Обстановка сьогодні змінюється швидко і діяти слід сміливо. В цих умовах зростає відповідальність ЦК Компартії України, його Політбюро і Секретаріату за вироблення і здійснення правильної політичної лінії в республіці. Було підкреслено важливість дальшого зміцнення інтернаціоналістських засад в діяльності всіх партійних організацій.

Рішуче оволодіння політичними методами роботи особливо актуальне на сучасному етапі, коли незмірно зросла активність мас. У республіці, наприклад, при обговоренні проектів Закону про зміни і доповнення Конституції УРСР і про вибори народних депутатів надійшло понад 230 тисяч зауважень та пропозицій, а також сім альтернативних проектів. Висловили свої принципові міркування щодо цього і учасники Пленуму. Характеризуючи демократичні зміни в суспільстві, вони говорили про те, що комуністична республіка і надалі співробітничати-

муть з усіма силами, які стоять на позиціях соціалізму, перебудови і дружби народів СРСР. Разом з тим слід рішуче викривати тих, хто не приймає соціалістичний вибір, намагається дискредитувати партію, підриває єдність її рядів, пропагує сепаратизм і національну відокремленість.

Значне місце на Пленумі зайняли проблеми вдосконалення радянської федерації, міжнародних відносин. У зв'язку з цим відзначалась необхідність прискорити розробку пропозицій щодо форм представництва в органах Союзу РСР і прийняття загальносоюзних законів та рішень, які стосуються республіки. На Україні проживають громадяни майже дев'яносто національностей, що вимагає створення ефективного демократичного механізму управління національними процесами. Спільними зусиллями партійних і радянських органів, державних і громадських організацій ліквідується допущені тут раніше прорахунки. Так, через кілька днів сесія Верховної Ради УРСР розгляне проект Закону Української РСР про мови, яким передбачається надати українській мові ста-

туса державної. При цьому передбачається юридична рівність української і російської мов, мов усіх інших національностей, представників яких проживають у республіці. На Україні створені і активно працюють національно-культурні товариства поляків, угорців, євреїв, греків, болгар, вірмен, німців, тюркомовних народів.

Націоналізм у якій би то не було формі, підкреслювалось на Пленумі, несумісний з інтересами народу. В той же час окремі самодіяльні формування намагаються силовими методами нав'язати українському народові націоналістичну символіку. Трудящі республіки рішуче виступають проти розпалювання міжнародної ворожнечі.

Учасники Пленуму проаналізували хід здійснення економічної реформи на Україні.

Пленум прийняв рішення про скликання у вересні 1990 року чергового XXVIII з'їзду Компартії України.

З обговорюваних питань прийнято постанови.

Пленум обрав С. І. Гуренка членом Політбюро, другим секретарем ЦК Компартії України, звіль-

нивши його від обов'язків кандидата в члени Політбюро, секретаря ЦК Компартії України.

Пленум обрав першого секретаря Київського міського партійного комітету А. І. Корнієнка членом Політбюро ЦК Компартії України.

Пленум обрав Л. М. Кравчука кандидатом у члени Політбюро, секретарем ЦК Компартії України.

Пленум обрав першого секретаря Київського обкому партії Г. І. Ревенка кандидатом у члени Політбюро ЦК Компартії України.

Пленум увільнив І. О. Герасименко від обов'язків члена Політбюро ЦК Компартії України на його прохання.

Пленум увільнив К. І. Масика від обов'язків кандидата в члени Політбюро ЦК Компартії України на його прохання.

Пленум затвердив С. І. Гуренка головою Комісії ЦК з питань організаційно-партійної і кадрової роботи, Ю. Н. Єльченка — головою новоствореної Комісії з питань міжнародних відносин, Л. М. Кравчука — головою Ідеологічної комісії ЦК Компартії України. Внесено зміни до складу деяких комісій ЦК.

(РАТАУ).

ХРОНІКА ПОДІЙ

Свято — для буднів

Цього року день народження відомого педагога В. О. Сухомлинського колектив Київського педагогічного училища № 2 святкував разом з колегами в м. Олександрії.

В Олександрійському педагогічному училищі, яке носить ім'я В. О. Сухомлинського, 28 вересня проходить традиційне свято. Першокурсники йдуть в с. Павлиш на могилу видатного педагога, старшокурсники зустрічаються з ветеранами праці, з тими, хто знав Василя Олександровича, працював з ним.

Головною подією того вересневого дня було відкриття в Олександрійському педагогічному училищі музею Василя Олександровича Сухомлинського.

Директор нового музею, викладач Олександрійського педагогічного училища Г. К. Настасєв запрошує до експозиційного залу. Тут особисті речі видатного педагога, книги, монографії, листи до матері, дарунки сім'ї Сухомлинських музею.

Присміяне враження залишила бесіда з Героєм Соціалістичної Праці Іваном Гуровичем Тищенко. Він — земляк і колега Сухомлинського, живе в селі Богданівка Знаменського району, але щоразу 28 вересня приїждить на зустрічі з майбутніми педагогами і ділиться досвідом, передає своє таорче натхнення молодим.

В Олександрійському педагогічному училищі ми зустріли своїх однодумців, людей, закоханих у педагогічну справу.

С. ПІВЕНЬ,
викладач Київського педагогічного училища № 2,
м. Київ.

2

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

КОМІСІЇ В СПІЛЦІ?

Наче недавно «Молодий комунар» запрошував читачів взяти участь у висвітленні ходу звітно-виборної кампанії в обласній комсомольській організації, а сьогодні вже можна давати оцінку її проведенню. Зрозуміло, що ситуація у ВЛКСМ зараз далеко не однозначна. Ми визнали, що комсомол в цілому перебуває в кризовому стані. Збори в первинних проходять напружено, інколи навіть чується, що, мовляв, навіщо їх проводити, коли офіційно визнано стан кризи, а ми ще з чимось своїм «сумно».

Воно-то, може, і праві ті комсомольці, котрі так міркують. Але ніяк не можна отим словом, тим більше — явищем, визначеним поняттям «криза», прикривати інколи свою байдужість до спільнотних робіт. Сьогодні, якщо перебудову розуміти перш за все як перехід від тоталітарності до демократизму, криза комсомолу — це криза монополіної, одержавленої, запараченої, структурно жорсткої організації. Такий комсомол себе віджив.

Для того, щоб комсомол відновив свій авторитет, врешті-решт, щоб його почав набувати, варто звернути увагу саме при проведенні звітів і виборів на два, на мою думку, головні напрямки. По-перше, ми повинні розібратися не десь там у «верхах», а в себе, в первинній, що сталося

ЗВІТИ І ВИБОРИ

з самим комсомолом, і, по-друге, нам треба самим відповісти на запитання, як комсомолу вийти з кризи, визначити, в чому вона проявляється на місці. В цьому плані є певні зрушення в Компаніївському, Кіровоградському (м. Кіровоград), Знаменському районах.

Щоб легше було відповісти на ці питання, варто застосувати нову схему у розгляді питань, а саме — визначити коло життєво важливих проблем для кожної комсомольської організації зокрема. Пізніше, вже з врахуванням побажань самих спільнот вибрати за діловими якостями компетентних людей, які б працювали над вирішенням певних проблем.

За таким принципом треба формувати комітети комсомолу. За ним треба створювати і комісії районних, міських, обласного комітету комсомолу.

До речі, такий системний підхід підтримують і в первинних. Наведу лише один приклад. Вірніше, слова Віктора Олександровича, слюсаря-складальника з ВО «Червона зірка»: «Вибори комсомольського активу повинні проходити з врахуванням реальної обстановки, того, що в нас болить і тих людей, у котрих це «болить».

М. ПАЛАДІЙ,
другий секретар Кіровоградського обкому ЛКСМ України.

НОВІ ВИДАННЯ

З січня 1990 року на зміну журналу «Политическое образование» і «Агитатор» прийде новий суспільно-політичний журнал ЦК КПРС «Диалог». Його призначення — активно формувати конструктивне ставлення до перебудови, допомагати оновленню ідеологічної роботи, вдосконаленню політичної пропаганди і агітації, партійного навчання, розвитку науки і культури, літератури і мистецтва, навчання і виховання молоді. «Диалог» розрахований на широку аудиторію читачів, ідеологічний актив партії, пропагандистів, слухачів, лекторів, агітаторів, доповідачів, політінформаторів, викладачів суспільних наук.

Журнал буде друкуватися 18 разів на рік, ціна одного номера — 25 коп. Передплатна ціна на рік — 4 крб. 50 коп.

Хто передплатив журнали «Политическое образование» і «Агитатор», буде одержувати «Диалог», однак передплатникам «Агитатора» слід доплатити 90 коп., тоді новий журнал буде надходити без перерви цілий рік. Індекс його 70699.

Також без обмежень можна передплатити журнал «Военная мысль», який раніше розповсюд-

жувався тільки серед військово-службовців. Індекс — 70203, ціна — 6 крб.

Для дітей і підлітків будуть виходити нові видання «Трамвай» (індекс 70960, ціна — 4 крб. 80 коп.) і журнал «Мы» — індекс 70554, ціна — 9 крб. 60 коп.

У журналі «Трамвай» будуть друкуватися дитячі ігрові розповіді, а в літературному журналі «Мы» (він розрахований на дітей «важкого віку») друкуватимуться романи, повісті, розповіді, вибрані сторінки історії, фантастика і детективи, енциклопедія вітчизняного року тощо.

Вийде також новий журнал «Человек». Індекс — 71076, ціна — 9 крб. 60 коп. Розлімітовано в цьому році журнал «Советская милиция».

Шановні товариші, передплатуйте нові журнали! Передплата на всі видання, крім зарубіжної преси, продовжена до 31 жовтня. Передплату можна оформити у всіх відділеннях зв'язку і громадських розповсюджувачів преси.

Л. РАТУШНИЙ,
заступник начальника служби поштового зв'язку і розповсюдження преси Кіровоградського ОБТУЗ.

Володимир ДЕДОВ уже вісім років працює водієм у колгоспі імені Щорса Дольського району. Автомобілем «ГАЗ-53» він справно возить запчастини для тракторів і сільгоспмашин.

Фото С. ФЕНЕНКА.

Невідома преса?

— Там в індустріальному технікумі група хотіла зустрітись з представником «Молодого комунара», сказала нашому кореспонденту Н. Даниленко секретар-завідуюча відділом учнівської молоді Олександрійського міського ЛКСМУ В. Барановська. Сказала у відповідь на запитання про хід передплати на молодіжну пресу в місті.

«Бажаюча» група на час візиту в технікум уже пішла додому, але кореспондент та представник міськомуну на місці подумали зі здивуванням: а навіщо хлопцям і дівчатам потрібна була та зустріч, коли вони раптом там (на його засідання саме поїхали гості)... Із дев'яти приїждів лише одна дівчина заявила, що передплатує «МК». А в кінці ще хлопець сказав товаришам: «Може принести підшивку, прочитаєте...». Вони зробили кілька зауважень стосовно недавної статті «Донжуани і Венери».

Запитання ж, які ставили комсомольці, засвідчили, однак, їхнє дуже туманне уявлення про роль і можливості обласної преси. Ну, наприклад, прозвучало побажання: «Давайте на сторінках газети слово комсомольським секретарям». А хто ж не дає? Повідомляйте про ваші досягнення, біді, інтереси, і вас надрукують. Або: «От ми хотіли технікумівську ідально використати як місце для дискусій та відпочинку, адміністрація ж до цього поставилася байдуже». То й написали б нам, міг би кореспондент приїхати, розібратися по суті. Чи так: «А якщо я напишу вам замітку російською мовою?». Наша газета не за горами і морями, і не в Москві чи Києві, вона близько, вона призначена для вас і писатиме про вас, коли ви самі виходитиме з нею на зв'язок! Стукайте — відчинимо!

КІРОВОГРАД—ТОЛБУХІН: ДІАЛОГ ТРИВАТИМЕ

За традицією, що склалася протягом двох десятиліть, зустріч розпочалася з пленарного засідання. Актівний зал бібліотеки імені Крупської, прикрашений прапорами двох братніх республік, привітав... Здавалося, ще мить-друга — і перенесемося ми в не такі вже й далекі, але пам'ятні зостійні часи з тривалими промовами і рукоплесканнями. Аж ні: після теплих привітань і побажань успішної роботи, виголошених першим секретарем обкому ЛКСМУ Сергієм Снопковим і секретарем обчислювального комітету ДКСМ Веніаміном Драгоєвим, мова відразу пішла про конкретні справи, над вирішенням яких працюють молоді члени Клубу.

— Чи можна взагалі виміряти ефективність нашого співробітництва? — запитав присутніх другий секретар обкому комсомолу Микола Паладій. І відповів ствердно, навівши кілька промовистих фактів.

Свого часу Толбухінський округ НРБ прославився високими врожайми радянського сорту пшениці «безоста-1», завезеного з Кіровоградщини. Механізатор Дмитро Стоянов, побувавши в колгоспі імені XX з'їзду КПРС Новоукраїнського району, перейняв досвід вирощування соняшника без затрат ручної праці в бригаді почесного голови міжнародного Клубу механізаторів «Кіровоград — Толбухін» О. В. Гіталова. Повернувшись додому, в містечко Переселенці, Дмитро почав впроваджувати кіровоградський варіант індустріальної технології. Результат? Болгарські хлібороби повністю відмовилися від ручного прополювання соняшника, поверхневого обробітку міждрядь. Знизилася собівартість тонни зерна зі 120 до 80 левів.

Наша землячка Олена Бондаренко, навчаючись на агрономічному факультеті — сільськогосподарського інституту, знайшла в Толбухінському окрузі тему для своєї майбутньої дипломної роботи. Вона активно співробітничала з науковцями інституту пшениці і соняшника НРБ, користуючись їхніми розробками та порадами, експериментувала на полях господарств Знаменського району. Згодом рекомендації Олени щодо хімічної боротьби з бур'янами

знайшли практичне застосування в колгоспах.

Це, так би мовити, факти з попередніх років. А ось цього річчя. Збирання ранніх зернових для болгарських побратимів виявилася надзвичайно складною. Тому й звернулися вони за допомогою до працівників агропромислового комплексу Кіровоградщини. Понад 40 молодих механізаторів, здебільшого членів міжнародного Клубу, виїхали на допомогу друзям. Спільними зусиллями врожай було врятовано.

Співдоповідачем від болгарської делегації був Валентин Ветков. Говорив він рідною мовою, без традиційного в таких випадках синхронного перекладу. Та всі присутні зрозуміли зміст сказаного: члени Клубу повинні активніше включатися в масштабні економічні і соціальні перетворення, що відбуваються в обох країнах. І доброю підмогою для цього має стати тісне співробітництво, взаємозбагачення у всіх сферах життя. Так, так, міжнародний Клуб вже давно і досить органічно відійшов від початкового задуму об'єднання молодих механізаторів. Нині під його егідою продуктивно співробітничать комсомольські працівники і студентська молодь, школярі і творча інтелігенція. Валентин підтримав пропозицію Миколи Паладія

щодо перейменування Клубу механізаторів у міжнародний Клуб молоді, що навчається і працює, «Кіровоград — Толбухін». Ясна річ, що зміна назви має узакони-

ти п'ять днів. Вона побувала в господарствах Кіровоградського та Новоукраїнського районів, зустрічалася з молодими колгоспниками, науковцями, школярами та

ти більш широке співробітництво ровесників-побратимів.

Болгарська молодіжна делегація перебувала на Кіровоградщині

студентами, комсомольським активом.

М. ПОЛІЩУК.
Фото В. ГРИБА.

АКТУАЛЬНО

У Кіровограді відбулося дев'ятого дня засідання міжнародного Клубу молодих механізаторів «Кіровоград — Толбухін».

3

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

БИЙ СВОЇХ, ЩОБ ЧУЖІ БОЯЛИСЬ?

ПЕРЕБУДОВА: ТВОЯ ПОЗИЦІЯ

Ще з застійних часів ми знали, що традиційно відсталіми у нас вважаються три галузі — сільське господарство, побутова обслуговування населення і та, в якій кожен із нас працює...

У тих же, хто працює на Кіровоградському ремонтно-механічному заводі імені В. К. Таратута, нерідко виникає ще й відчуття, що їхнє підприємство найвідсталіше і найконсервативніше в їхній галузі. Принаймні, в розмові з робітниками доводилося чути не раз: «Такого як у нас, мабуть, ніде немає...». Звичайно є. На жаль. Було б відрядно, якби проблеми економічно-господарського порядку, що існують на цьому підприємстві, були виїнятковими. І все ж виникла потреба розібратися.

4

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

У ДЕНЬ, коли на заводі повинні були відбутися комсомольські звітно-виборні збори, на прохідній з'явилася «Думка», газета Кіровоградської координаційної ради Народного руху України за перебудову. Зібрався натовп, читали. В той же день я бачила цю газету розірваною на столі секретаря парткому. «Так приклеїли, що й зірвати акуратно не вдалося», — Володимир Іванович Козуль був явно розстроєний цим самоуправством. — Домовлялися ж, ніякої наочної агітації без дозволу парткому...».

Другий номер «Думки» вийшов ще у вересні, чому ж вона з'явилася на прохідній саме в цей день, стало зрозуміло дещо згодом. Але все по порядку.

Одразу скажу, спроба розібратися у цьому конфлікті, була не випадковою для мене. Два місяці тому довелося бути присутньою на зустрічі секретаря парткому Кіровоградського ремонтно-механічного заводу імені В. К. Таратута В. І. Козуля з неформальною групою підтримки Народного руху України за перебудову. Орієнтир розмови тоді був на співробітництво, мета — виробити спільний план вирішення найбільш гострих соціально-економічних проблем підприємства, яке вквено (і, на жаль, не так уже й повільно) йде до банкрутства. На мою думку, діалог тоді не вдался. Все звелось до дискусії, потрібен НРУ чи ні, під силу йому завдання перебудови чи ні. Дискусія була запальною, емоційною (чим, на мою особисту думку, зараз і «грішить» Народний рух в Кіровограді, так це постійним навішуванням дискусій навіть там, де без них можна обійтись). А от виробити якусь спільну програму дій так і не вдалося. Більше того, вона й не обговорювалася. Зі сторони групи було вирішено: пройде з'їзд НРУ, визначиться сам Рух, тоді й будемо думати, що робити далі... Підміняти господарські функції тих, хто за це відповідає, хлопцям не хотілося. А щось робити самим — реально вони не мали ніяких прав, а, значить, нічого й не вирішували. Таким було пояснення... Для прикладу навели такий факт: щоб пройти з одного виробничого підрозділу в інший, треба накинути чималий гак по території заводу, в той час, як можна зробити теплий перехід (що незначно у негодю) довжиною 300 метрів, вирубавши асфальто-навісний замість

вікна одні двері в коридорі цеху № 3. Таку пропозицію підтримали майже всі працюючі, адже з року в рік про цю незручність говорили на профспілкових конференціях. А от коли кілька ентузіастів узялися вирішити її, їм не дозволили... Мовляв, це несуттєво для осередку Народного руху. Треба заявити про себе чимось соліднішим...

Чесно кажучи, я теж подумала тоді, що могли б зайнятися серйознішою справою. От, скажімо, у підприємства постійні перебої з постачанням матеріалів. Головний інженер запропонував комусь із групи НРУ з'їздити у відрядження, вирішити питання з поставками. Відмовились. За поставки, мовляв, відповідають спеціалісти, вони ж одержують за це заробітну плату, а ми будемо робити те, до чого у адміністрації руки не доходять. Але чому саме двері? Приходьте, кажуть, подивіться...

Не хотілося б зайвий раз експлуатувати відомий афоризм, який так полюбляють журналісти, що театр починається з вішалки. А будь-яке підприємство — з прохідної? Мабуть, усе-таки з турботи про людину, про її максимальну зручність... Вдруге я прийшла на завод майже через два місяці і була переконана, що пройду через ті самі двері, що стали вже на заводі «ходячим» анекдотом. Ні, мене обвели через усю територію заводу.

Загальновідомо, щоб загубити будь-яку навіть дріб'язкову справу, варто пустити її по інстанціях. Невже не можна самим вийти раз на суботник і зробити той прохід, розмови про які уже і набридли всім? Не можна, відповідають: група НРУ на заводі зараз у такому становищі, що, якщо хоч двері без дозволу прорубає, зразу «справу пришиють»... Але ж я сама була свідком, що парторг (чи не першим із усіх секретарів підприємства міста, де є аналогічні групи) пішов на діалог з осередком НРУ, запропонував співробітництво. Виявляється, так було два місяці тому... Тепер же ситуація змінилась.

Тих, хто чекає від автора даної публікації висловлення особистої прихильності чи навпаки засудження Народного руху, я розчарую. Більше того, я б хотіла бути послідовно неупередженою. А якщо хтось запідозрить мене у симпатіях, то прошу не плутати — не до тих, хто підтримує чи не під-

тримує Рух, а до позиції людей, хто покликаний сьогодні робити перебудову.

Так от, співробітництво нам пропонувалося раніше, а тепер Володимир Іванович щодня вимагає лише списки повного складу нашого осередку, — говорить один із керівників групи (бо їх два — авт.), токар інструментального цеху Віктор Полтавець. — Дев'ять чоловік свого членства в Руху всі не приховують, а решта, якби й вступали, то, мабуть, лише на таємних умовах, бо ж ставлення до Руху все ще неоднозначне. Люди бояться. Ми поставлені в такі умови, що не можемо продемонструвати якусь роботу нашого осередку. А робітникам постійно нав'язують думку, що ми екстремісти. Чому?

ЗБОРИ були призначені на 16.00. О 16.30 секретар комітету комсомолу Людмила Одо-рожко ще раз розпачливо перерахувала комсомольців. — 32. А на обліку 80. Вдруге звітно-виборні збори не відбулися через невяжк комсомольців. Комітет комсомолу залишився порадились, як же бути далі. Як зібрати комсомольців на збори? Виявляється, примирник «Думки» з'явився на прохідній у цей день не випадково. Як гадають члени комітету комсомолу, Рух — це єдине, що може сьогодні зацікавити заводську молодь. У комсомолі вони вже розчарувалися. Про які комсомольські справи може бути мова, коли комсомольська організація заводу уже 4 місяці внесків не перераховує, бо комсорг не може зібрати їх у комсомольців. Зголосилися усі платити через бухгалтерію, а насправді не платять ніяк.

Майже усі члени групи Народного Руху на заводі — комсомольці, кілька чоловік лише вбули за віком. Троє членів комітету комсомолу — теж активісти осередку НРУ. Щоб не підігравати підозру щодо конспіративності «таємного товариства» (яким спочатку воно все-таки було — щоправда, «таємне товариство» — це вже так би мовити, журналістська «красивість», на заводі їх називають прозаїчніше — «підпільна група»), я обнародую імена цих людей з їхньої доброї згоди. Це — інженер-програміст Олександр Власов, наладчик ЧПУ Ігор Гижко, інженер-конструктор Володимир Погрібний. Якщо комітет комсомолу зміцнений реальними перебудовними силами, якими оголо-

сив себе Народний рух України, то чому ж справи конкретного комітету комсомолу такі плачевні?

— Ні комітет комсомолу, ні Рух на заводі, представлений нами, не мають ніякої підтримки з боку парткому, адміністрації, — говорить Олександр Власов. — Прямий до анекдотичності випадок з дверима довів, що навіть двері без дозволу наш осередок не поставити. Цілий рік я від диспутклубу. Виявляється, те, що знає вся країна, нам обговорювати не можна. Партком забороняє нам диспут про сталінізм, скажімо, та що про сталінізм? Про проституцію теж... А потім і мене звільнили від обов'язків голови диспутклубу. Член Руху ним, мовляв, бути не може...

Про те, що Олександр вчиться в університеті марксизму-ленінізму чомусь забули... Та й з комітетом комсомолу не порадилися, а тут вважають, що Власов був на своєму місці.

Зрозуміло, партком хотів бачити на цій посаді людину неупереджену, нейтральну. Але, думаю, організовуючи диспут чи просто беручи в ньому участь, Олександр своє слово скаже. Мені особисто більше занепокоїло інше.

З НОВОГО року підприємство уже повністю переходить на госпрозрахунок (за постановою № 1115). Є надія поправити становище заводу, але за умови, що успішно пройде підготовка до роботи в нових економічних умовах. У зв'язку з цим від осередку і комітету комсомолу поступила пропозиція віддати в оренду, крім двох запланованих цехів, і комсомольсько-молодіжний інструментальний цех. Рациональне зерно цієї ідеї є. Але потрібен економічний аналіз. Адміністрація заводу відмовила: у своїх економістів справ по горло, шукайте спеціалістів на стороні. Але ж коштувати такий розрахунок буде, кажуть, тисячі півтори щонайменше. У підприємства для цього коштів немає. А в осередку НРУ, значить, мають бути? Чомусь уже починало набридати, зверніть увагу: ідею запропонував не інженер Власов, не робітник Полтавець, не комітет комсомолу, а осередок НРУ. З клеймом воно надійшло! А наче ж одну справу роблять...

Людмила ЯРМОЛЕНКО.

[Закінчення —
в наступному номері].

ХТО у нас на Україні не любить духмяної, запашної олії? Як без неї можна уявити салат з помідорів та огірків або вареники з капустою, заправлені смаженим бурштиновим кольору рослинним маслом, цибулькою?

Одного ранку мешканка міста Олександрії П. О. Давиденко, до речі, теж велика любителька страв з олією, вирішила поповнити запаси цього смачного харчу. Задумано — зроблено. Тим більше, що в місті така проблема вирішується дуже легко — достатньо здати насіння соняшника з власного городу до олійниці, пробачте, до цеху рослинного масла місцевої харчосмакової фабрики, як вам відразу наллють взаємінного відповідного міліметра запашного продукту.

Тож, здійснивши цю обмінну

ручки, металеві ворота були щільно причинені. Навіть запитав у перехожих, як пройти ці ворота. Запитання викликало на їхніх обличчях посмішки. «Та вони тільки на гачок закриті!», — розсекретив таємницю один з веселунів. Я пропустив руку крізь металеве риштування... і ворота гостинно прочинилися. Відразу ж зрозумів причину посмішки: на іншому кінці подвір'я загоріла зовсім не було. Заходь на фабрику просто з вулиці. Проте, охорона на підприємстві не дрімала. «Що вам тут треба?» — оклинула мене сувора жіночка в низько насунутою на чоло картатою хуст-

— Після виконання згаданих вище робіт залишилося чимало будівельного сміття, куп землі. Наприкінці вересня з ПМК-14 приїхав бульдозер і почав впорядковувати, рівняти цю ділянку території. Якось воно вже так вийшло, що зачепив він електрокабель від підстанції, яка забезпечувала нашу фабрику напругою, і пошкодив його. Внаслідок цього зупинилася робота всіх механізмів. Насіння, яке рухалося з жаровні на жаровню, стало підгорати. Через це згодом і олія вийшла непридатною для використання...

Сьогодні в олійниці працює лише одна піч і один шнековий прес.

знати про її гіркі властивості. Тут і якогось особливого лабораторного контролю не треба — достатньо спробувати на смак. Або, як кажуть, просто понюхати, благо сенсорні можливості... носа це дозволяють усім. Певно, саме в цей період у всіх працівників олійниці була жорстока нежить, інакше вони відчули б щось неладне зі своєю продукцією, особливо тоді, коли промивали від агару олієпроводи.

На своє пряме запитання я так і не отримав такої ж прямої відповіді, крім горезвісного «так вже трапилося». А скринька відкривається дуже просто. Плекали на

СЕРВІС

Приїздіть до нас!

В серпні цього року в газеті «Комсомольское знамя» був надрукований репортаж з Народницького району Житомирської області «Атомна енергетика: наслідки і перспективи».

У ньому йшлося про трагічні, навіть більше — жахливі наслідки Чорнобильської аварії. Про те, як «все було добре» в багатьох селах цього району і як практично в отих «чистих» селах обманювали людей, щоб ще краще — засекречувалися дані.

Тепер, коли правда провалася крізь різноманітні позначки «таємно», стало зрозуміло, що жити в тих селах, де постійно полискує дозиметр, небезпечно. Люди ж зневірилися в обіцянки. Не вірили вони і в те, що їх переселять. А що це відбудеться — нема ніякого сумніву.

Першими на горі народичан на Кіровоградщині відгукнулися члени Асоціації молодих керівників. Готові прийняти три сім'ї в колгосп «40 років Жовтня» Бобринецького району (голова правління — С. В. Бергер), дві сім'ї — колгосп «Ленінський шлях» Долинського району (голова правління — В. Д. Апілат).

Тільки господарства, де керівниками є члени Асоціації молодих керівників, готові прийняти більше двадцяти сімей з Народницького району і зустрінути їх радо, привітно, щиро, адже чужого горя не буває.

С. ЧЕРНЯВСЬКИЙ,
інструктор відділу соціально-економічних проблем молоді обкому комсомолу.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

Гіркота

операцію. Поліна Олександрівна заспішила додому. Там, витягнувши з сумки бутлі, вщерть заповнені світлокоричневою рідиною, вирішила знати пробу з свого надбання. Поштовхнула... і отетеріла. Те, що вона хотіла, за смаком лише віддалено нагадувало олію. Хіба що колір був такий самий. А пах... машинним маслом. В роті ненавмином полином полоскотали. Незабаром відчула й наслідки цієї дегустції: три дні болів шлунка.

Тільки-но їй покращало, зателефонувала до олійниці, повідомила про смакові якості одержаного там продукту. А звіт чимененько: приходьте, замінімо, немає проблем. Поставила жіночка бутлі в сумки, відправилася знову на фабрику. Замінили. Побажали смачного. Не стала Поліна Олександрівна пробувати олію безпосередньо в цеху, бо ж гаряча була. А вдома переконатися, що зміняла шило на мило (щоправда, приліпив старе і не враховує сучасних реалій). Тобто, гірке віддале, гірке й отримала. Пішла вона до олійниці втретє...

Але не треба думати, що тільки одну П. О. Давиденко переслідував цей олійчаний фатум. Така ж доля спіткала мешканців міста Г. М. Андрієвського, А. П. Жежерю та багатьох інших. Дійшла справа й до міської санепідемстанції. Туди навіть з магазину № 20 надіслали олію на аналіз. Вердикт санітарних лікарів був однозначний — продукція цеху рослинного масла неїстівна.

...Я довго не міг потрапити на фабрику. Двері прохідної підприємства чомусь виявилися без

кою. Довелося давати пояснення. А незабаром вже розмовляв з директором фабрики І. М. Лазаренком.

— Чому олія гірка і з неприємним запахом? — перепитав він мене. І замість відповіді подав якийсь пошарпаний документ. Я перегорнув кілька друкованих аркушів, не розуміючи зв'язку між своїм запитанням і цим витором епістолярного мистецтва. А папір, запропонований мені для перегляду, розпочинався так: «У період з 30.06 по 5.07 1989 року на базі центральної районної лікарні та харчосмакової фабрики проєкти командно-штабного навчання на тему: «Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах народного господарства при усуненні наслідків аварій, катастроф і стихійних лих».

Помітивши моє здивування, Іван Михайлович тицьнув пальцем десь посередині аркуша і я довідався, що в ході цього навчання пересувний механізований колоні № 14 наказано розібрати старі будівлі, а саме — млин, майстерню круп'яного цеху, сарай, склад, лабораторію та вагову. Під наказом стояв підпис начальника цивільної оборони району.

Звичайно, що така досить оригінальна відповідь мене мало задовольнила, а точніше, я все ніяк не міг второпати, яку роль відіграло знесення старих виробничих приміщень у псуванні олії?

Тоді директор пояснив:

Другий технологічний комплекс повністю вийшов з ладу. Коли під час аварії намагалися остудити жаровні, щоб не допустити згорання насіння, почали лити на них воду. Чавун не витримав, тріснув. Тепер залишається тільки чекати надходження нового устаткування.

Разом з Іваном Михайловичем ідемо напівтемином, не дуже охайним приміщенням. Мені чомусь пригадалася в цю мить надри до революційної, а може відразу після революційної кінохроніки, яку колись показували по телевізору: виснажлива праця, примітивне технічне начиння. Таке враження, що час начебто зупинився тут на рубежі двох ер. І. М. Лазаренко підтвердив мою здогадку, кажучи, що технологія їхнього виробництва знаходиться десь на рівні початку віку. «Ми тільки замінили пластмаси на шнекові. В результаті збільшився вихід олії», — пояснив він. Оце й уся модернізація.

І ось, нарешті, перед нами постав ряд сріблястих цистерн з готовою продукцією. «Тут і зберігається наше лихо», — побідався директор. — Майже 12 тонн суцільного бруку. Куди все це дівати? Мабуть, доведеться на лако-фарбовий комбінат відправляти. На щось інше олія не придатна. Словом, втратили свою репутацію.

І не тільки її. Торік на Олександрійській харчосмаковій фабриці перероблено на рослинне масло 2814 тонн насіння соняшника. Малоімовірно, що після тривалого простою половини технологічного обладнання нині вдасться надолужити згаяне і досягти такого ж показника.

Та мене цікавило інше: як же так вийшло, що зіпсована олія потрапила на кухні споживачів? Адже на підприємстві не могли не

фабриці надію, що вдасться якимось чином зменшити збитки, хоча б шляхом відвертого ошуканства на обмінному пункті.

Коли полишав фабрику, побачив на дверях прохідної оголошення. Воно інформувало, що тут тимчасово припиняють приймання від населення насіння на переробку. При цьому адміністрація підприємства посилалася на відповідну письмову вказівку санепідемстанції, яка заборонила видачу людям неїстівної олії. А крізь ворота одна за одною в'їжджали колгоспні автомашини з сировиною для цеху рослинного масла...

Ишов додому і думав про корені цієї дивної приклучки з олією. Що це? Та що, що — суцільний ланцюг безгосподарності! Халатність під час проведення земляних робіт на території фабрики призвела до аварії, аварія — до порушення технології виробництва, порушення технології — до матеріальних збитків і неправомірних дій. А за всім цим — фізично й морально застаріла матеріальна база, відсутність елементарного порядку, параняний загораючий підприємство лише з одного боку.

А тепер, як і обіцяв, про те «але» на початку розповіді. Принесли дружина півлітрову баночку олії з базару. Радісно сказала: «Свіженька. Тітка, у якій купувала, говорила, що тільки вчора збили». Та радість була недовгою. Вона зникла відразу, як тільки покуштували куплене. Так, так... олія виявилася гіркішою за жовч, хоча запах неначе був багатособіцяючим...

Звідки вона? Чи не з харчосмакової?

В. ОЛЕСІН.

м. Олександрія.

Не треба розколу!

ПОЗИЦІЯ

ЗУСТРІЧ

ІЗ

ЧИТАЧАМИ

Попервах у кореспондента «МК» Анатолія Безтаки склалися враження, що «Молодий комунар» учні 11-А класу Онуфріївської середньої школи читають не уважно. Однак, вислухавши вступне слово, коментар окремих матеріалів, що з'явилися нещодавно в газеті, і окремі задумки газетярів на рік 1990-й, учні закидали представника газети запитаннями.

— Чому ви не опублікували матеріали з'їзду Народного руху України за перебудову?

— Чому не преміюєте за розв'язання кросвордів, ребусів, завдань, що публікуються на 12-й сторінці?

— Чому багато місця газета відводить матеріалам, що молоді просто не цікавлять?

— Чому комсомольські збори, що відбулися цією весною в нашому класі, «Молодий комунар» висвітлює неохоче?

— Матеріал «Дон Жуани та Зенери» цікаво почали, а потім поспішували. Багато незрозумілих термінів. Вийшло так: про нас і на для нас...

Відповідаючи на запитання, кореспондент акуратно нотував у блокноті пропозиції по поліпшенню змісту газети.

Більше площі під рок-музику, поради по догляду за собою, регулярно давати ушу. «Хочу листуватися» — це добре, але не вистачає «служби знайомств» (у цих 16-річних особисте життя не склалося?). Ще одне побажання — висвітлювати досвід вечорів, диспутів в інших школах області, бо свої, шаблонні, сценарії вже набридають.

Насамінці читачі цілком резонно заклинали до реалізму і широти, коли пишеться про комсомольських лідерів.

Побачення, пропозиції і зауваження читачів будуть враховані редакцією при формуванні планів «МК»-90.

Наш кор.

Зразу скажу — я за рух! За рух як прогрес, як подальший всебічний розвиток. Я — за такий розвиток у політиці, в економіці, в різних сферах громадського життя. Та, напевне, не знайдеться в нашій країні людини, яка б не бажала такого руху суспільству.

Взявши це слово, як і деякі інші, які наповнені величезною силою змістом на озброєння, група людей, здебільшого представники інтелігенції, утворили Народний Рух України. Хороші слова взяли для назви організації, але змістом наповнили їх неоднозначним.

Сьогодні багато чути про «рухівців». Та як не чути, коли відбувся перший установчий з'їзд НРУ! Інформація про його діяльність поширюється досить різноманітна: одні висловлюються категорично проти діяльності НРУ, інші, його прихильники — за. Моя ж думка щодо цього, суб'єктивна, можливо, й дещо неоднозначна.

Не будучи детально інформованим про діяльність НРУ, про проходження його першого з'їзду, скажу своє слово про те, що знаю. Надіюсь, що інформація про

діяльність «рухівців» з питань, про які я висловлююся, правильна.

Мене як людину, що живе на Україні, яка є громадянином СРСР, глибоко обурює сама думка, а не те, що заклик про відокремлення нашої республіки від Радянського Союзу.

Давайте згадаємо історію, яку дуже люблять згадувати «рухівці», коли заходить мова про символіку. Чому ж дехто з них забуває, як прагнув український народ возз'єднання України з Росією? Чи не було цього? А, може, не було і нема пам'ятника Богдану Хмельницькому в Києві? Ото, де булава вказує на Схід?

Забулися про 1654 рік, про Переяславську раду? Як прагнули прапратіди наших прапратінів про цей рік, про об'єднання двох слов'янських народів! Скільки натерпілася наша земля від поневолювачів польських, від нападів турецьких орд, скільки крові було пролито заради об'єднання...

Виходить же сьогодні по-іншому: дехто, кому так хочеться себе показати чи не героями нинішнього дня, «забуває» про це. Чи не

забуває, а ще гірше — не хоче цього всього бачити?

У бурхливий час нинішнього життя переплелось дуже багато питань, які потребують негайного вирішення. Начебто взяли за це вирішення. Настало політичне, демократичне потепління. Є й недоліки. Багато недоліків. Зрештою, про них ми знаємо. Давайте врешті-решт спільно братися за покращення життя! Дехто може й запитає: а що, неже Народний рух України не хоче покращення? — і в своє підкріплення назве... вже раніше названі народом напрямки, цілі нашої роботи. Тож питається: навіщо прогресивні думки (якщо відомі — ще раз підкреслюю) переживувати і видавати як свої? Деякі ж думки «рухівців», а в цьому переконався багато хто, відомі не як ті, що сприятимуть справді перебудові, а як ті, що вносять розкол у її процес.

«Рухів» можна створювати багато. Сьогодні — НРУ, завтра — ще якийсь. Назву придумати — це не так і важко. Не так і важко «утвердити» свою програму дій—

вихопив пару смажених фактів, зіграв на публіці — вже герой.

Не треба нам такого героїства. Важаю, що сьогодні важливіше, звичайно, корисніше буде не пропагувати ідеї розколу, поділу. Тим більше в процесі боротьби за виживання і утвердження. Саме такий процес у нас триває — це перебудова. Якщо ж замість того, щоб ще міцніше об'єднатися і справді рухати вперед ідеї демократизації, політичного і економічного розвитку будемо створювати різні «рухи» заради балачок, то лише нашкодимо самі собі. Чому?

Перебудова сьогодні, як ніколи, потребує підтримки. Наскільки мені відомо, з цією метою й було створено в нашій республіці НРУ. Тож хочеться від нього справді підтримки, а не розколу, хочеться, щоб розумні вчинки перемогли оті екстремістські випадки деяких «рухівців», хочеться, зрештою, щоб НРУ справді був прогресивним, а не таким, що вносить розкол.

Сергій ГАВЛОВСЬКИЙ,
член комітету комсомолу Закарпатського графікомбінату.

Як ріка напровесні

З ПРИВОДУ ОДНІЄЇ ПУБЛІКАЦІЇ В «МК»

Рух. Це слово сьогодні на устах. Одні вимовляють його з гордістю, інші з ненавистю, ще інші (і таких сьогодні найбільше, мабуть, на Україні) вимовляють його лише подумки, оскільки інформації про це мають мало.

Республіканська здебільшого, а обласна й подекуди районна преса свої шпальти віддає лише тим, хто виступає тільки проти Руху. Серед цього здавалось би одностайного заперечення, неприйняття, очорнелості Руху з'являються й розмірено заважені публікації (інтерв'ю з Мирославом Поповичем у «Радянській Україні» 19 вересня, публікація в «Комсомольській правді» П. Положивця 24 вересня, репортажі у «Вечірньому Києві»).

Та все те, що доводилось читати про Рух, блякне й тьмяніє в порівнянні з відлукком позаштатного кореспондента газети «Молодий комунар» Валентини Левочки («МК» за 23 вересня — «Що далі, панове?»). Не читаючи основоположних документів Руху, прийнятих з'їздом (Програма, Статут Руху, резолюції, звернення), не будучи делегатом з'їзду чи бодай очевидцем того всього, що відбувалось довкола актової зали Київського політехнічного інституту, а лише прочитавши висвітлення з'їзду РАТАУ та деякі, мабуть, поспішні відгуки — В. Левочко пішла ще далі.

Я не можу сприйняти рядки «ненависть до всього російського... переслідує деяких членів організації» інакше, як намагання побуцати українців і росіян, настроїти росіян, які проживають на території республіки, проти корінного населення. Рух свідомий того, що майже п'яту частину населення республіки становлять представники національних меншин: росіян, білорусів, угорців, євреїв, поляків та інших народів. І не враховувати їхніх національних прагнень, обмежувати їх у чомусь, було б не те, що нерозумно, а безглуздо. На з'їзді слово «єдність» лунало найчастіше і це закономірно. Любов і повага до тих представників націй, які живуть на Україні, сприяння розвитку їхніх культур, освіти, науки, створення такої атмосфери, аби не за національною приналежністю судили про людину, а за її людськими й громадянськими якостями — ось головна турбота з'їзду, якщо говорити про національне питання.

Треба бути найменше нерозумним, аби, прочитавши звернення до росіян, які проживають на Україні, і для яких наша земля стала рідною, на якій вони виростили, на якій виховувалися, звинувачувати Рух в «ненависті до всього російського». І якщо так мислити, В. Левочко, очевидно, не зрозуміла співдоповіді Дмитра Павличка («ЛУ», 14 вересня), патріота, а тому й інтернаціоналіста, людини, яка стільки зробила для єднання наших слов'янських народів. Бо треба читати не тільки серцем, а й розумом. Бо

треба читати не тільки розумом, а й серцем.

Націоналізм. І це слово на устах сьогодні в окремих людей. Мені доводилось зустрічатися з багатьма людьми після з'їзду, чути виступи представників трудових колективів, покликані на спільно зготовлені мітинги (ім не потрібно ніяких санкцій випрошувати), організовані консервативними силами нашого перебудовного часу, і щоразу боляче вражало: як люди необережно, безпідставно, але кидали в мікрофони замашне слово: «Націоналізм!». На з'їзді Руху письменник Іван Дзюба сказав, що нам треба дати наукове визначення термінам «націоналізм» й «інтернаціоналізм». Бо справді у нас націоналістом безборонно можуть обізвати людину, яка говорить літературною українською мовою або носить у святку чи будень вишиванку. А інтернаціоналістом того, хто, народившись і проживши на Україні, засвоїв російську мову, зневажливо ставиться і до мови, і до культури українського народу та ще й цю зневагу виховує в своїх дітях. Якщо так судити, то всіх, певно, поляків, французів, італійців, грузинів, естонців... треба називати націоналістами. Чого не скажеш про українців. Національний нігілізм роз'їв душу нашого народу, виховав і продовжує виховувати згадуваних псевдоінтернаціоналістів. На жаль. Рух це добре розуміє. І робитиме все, аби утвердити лєнінський погляд на розвиток націй, вирішення національного питання.

Не чує я на з'їзді жодного слова зневаги до інших народів. Не підноси жоден промовець свій народ над іншими (представники 13 національностей були делеговані на з'їзд). Для чого ж звинувачувати в тому, чого не було?

В. Левочко звинувачує український народ у безкультур'ї. Нібито саме це й сприяло поширенню ідей Руху на Кіровоградщині. Автор в захопленні од власної сміливості сказати таке. Та це не є правда. Правда, мені здається, в тому, що народ республіки (особливо східної та південної її частини), застрашений тими злочинами (голодомор, репресії, депортації, застїї...), які чинилися під добродійними гаслами в ім'я світлого майбутнього, зневірений-одностайністю й однодумністю — зараз перестав думати. Він у масі своїй чекає: а що буде далі? Люди самі спроможні розібратися що і як. Даймо їм таку можливість.

Тоді піднімається політичний і громадський тонус наших людей. Події останніх місяців у Західній Україні, на Донбасі, у Києві свідчать: народів не байдуже, яким буде його завтрашній день. Тільки від активності усіх, тільки від небайдужості кожного ми зможемо подолати економічні, соціальні, культурні проблеми.

Рух — це та організація, яка зможе забезпечити народну підтримку партії, що проголосила курс на перебудову. Не треба розмежовуватися, не треба шукати тільки

ворогів. Треба прагнути єдності у доброму поступі.

Нетерпимість і заклики В. Левочки вказати пальцем на «ворогів народу» — і це вже в нашій зовсім недавній історії було. Ми знаємо, чого коштували ті роки нам. Мільйонів і мільйонів людських життів, компрометаций перед усім людством соціалістичних і комуністичних ідей. Неважко й це не остудило наші голови?

Сьогодні мета Руху — це мета народу: знайти шляхи виходу з економічної, політичної й культурної кризи і подолати її. Влада — Рада, влада — народу. Це гасло соціалістичної революції, яка сколихнула на початку століття світ, і на прапорі Руху.

Як його реалізувати — думати усім нам, і партії, і Рухові.

Знаходять спільну мову члени Руху із парткомом на виробничому об'єднанні «Друкмаш», сторінки багатотиражки надаються і противникам, і прихильникам Руху. Вислухати всіх, прагнути зрозуміти інші, відмінні від твоєї власної, думки, переконання. Шукати спільної платформи. Таким нам бачиться вирішення тимчасового конфронтаційного моменту.

Не буду переповідати змісту промов на з'їзді, з ними читач може познайомитися в останніх номерах «Літературної України». Як і з основними документами, прийнятими на з'їзді. Економічні, екологічні, правові питання піднімалися на з'їзді компетентно, фахово, з перспективою у завтра. Мало поставити питання, треба його вирішувати — над цим завданням думає Рух.

Делегати з'їзду самі розуміють, що не все на ньому заслуговувало на увагу й були й екстремістські виступи. І ми прямо й відверто про це говоримо. Але ми свідомі того, що Рух, очолюваний комуністами Драчем і Яворівським, народними депутатами СРСР С. Коневим і В. Черняком, Рух, до якого входять академіки й письменники, робітники й журналісти, інженери й селяни (мало їх ще — і цього ми теж свідомі) — спроможний на дію. Бо саме цього від нього чекають наші застояні, перемерзлі плеса. Крига рушила.

Хтось вдало, як мені здається, порівняв Рух із рікою напровесні. Вона, окута кригою, пробудилась і тепер несе в своїх берегах не тільки чисту воду, а й сміття, про це відверто треба сказати, якого так багато назбиралось при заморозках. Вдалим це порівняння мені видає ще й тим, що ріка напровесні — це пробуджена сила, це енергія, перед якою відкриваються простори.

Хочеться аби лиш менше траплялось на шляху цієї могутньої ріки непотрібних перешкод, од яких тільки вода буруниться й загальмовується течія. Хай краще вода іде на робочі потоки.

В. БОНДАР,
журналіст, делегат з'їзду Народного Руху України за перебудову.

6

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

У 35-ому цеху «Друкмашу» сполошилися. Другий день, як на роботу перестала виходити прибиральниця. Знаючи про точність Аделаїди Петрівни, зійшлися на думці, що трапилось щось непередбачене. Оскільки прибиральниця була підлеглою майстра Шелест, то Алла Володимирівна на лежало відвідати її за місцем проживання. Разом із майстром до глухонімої прибиральниці відправилася й інспектор-перекладач із відділу кадрів Галина Семенівна Куценко.

Побачили вони вражаючу картину. У кімнаті самотньо лежала літня жінка з перекосом від болю обличчям. На стільці біля неї стояла порожня сидушка від молотка, розсипані крихти хліба. Такою безпорадною і голодною пролежала

уже 30 років пов'язує її незвичайна робота.

Перекладач глухонімих. Погодьтеся, досить унікальна ця посада. Та й посадою її назвати якось язик не повертається. Це більше місія гуманності, милосердя, щось духовне. Відшліфоване часом мистецтво тісного спілкування з людьми, яких з дня появи на світ обділила природа, багато в дечому ізолювала від нас. А запитайте у себе, чи зміг би отак кожен із нас день у день зазирати у вічі глухонімих, цікавитись їх здоров'ям, побутом, ділити їхні приємні і малоприємні турботи, відгукатись на їхні біль, запити? Впевнений — ні! Адже нам навіть не завжди вистачає терпіння і

явилася безпорадною у стосунках із глухонімими. Доведена до відчаю, вирішила звільнитися. Спочатку Галина Семенівна завагалася з переходом на нову роботу, а потім прийняла рішення.

А через деякий час, коли Любов Панасівна збиралась їхати в інше місто, посаду перекладача запропонували їй. Незабаром поїхала на підготовчі курси до Києва, адже знати лише побутову міміку вважала недостатнім. Тоді ще не передбачала, що їде до Києва не востаннє.

На «Друкмаш» перевелася слідом за своїми підопічними. Вони ж перейшли з фабрики на новостворене підприємство, де було цікавіше працювати і кращі заробітки платили. Спочатку їй було 36. Робітників із ушкодженням слухом

матерів зараджують спеціальні прилади «Сигнал-2», які випускаються виробничим об'єднанням «Контакт» у Києві. До настільної лампи пристосовується датчик, від нього тягнуться дроти до дитини в коляску, і коли малю закричить, загоряється лампочка, що служить сигналом для матері. Сигналізація приблизно такого роду проводиться і з вхідних дверей у кімнату — це для гостей. Все розраховано на здоровий ефект. Проте, щоб ці зручності були у розпорядженні підопічних, нерідко турбується і Галина Семенівна.

Дбає вона і про організацію культурного відпочинку та спорту в глухонімих. Є серед них здібні спортсмени (наприклад, кандидат у майстри спорту, член збірної команди України з настільного тенісу, заочувальник ливарного виробництва Володимир Тушин), а також люди, що кохаються в мистецтві. З ними відвідує Палац культури глухонімих, що по вулиці Героїв Сталінграда. Тут працюють різні секції, гуртки. Нерідко їздить із групами в туристичні подорожі. Побувала в Болгарії, Чехословаччині, НДР. За кордоном доводилося зустрічатися з побратимами по нещастю.

День 30 травня 1987 року для Галини Семенівни особливо пам'ятний. На вечорі вшанування перекладачів їй вручили диплом І ступеня і посвідчення, у якому написано: «Кращий перекладач-дактилог області». Цієї честі вона удостоїлась за перемогу в обласному конкурсі перекладачів.

— Довелось похвилюватися, — пригадує Галина Семенівна. — Випробування не з легких. У перекладача, крім активного функціонування пальців і кистей рук, усі відтінки почуттів повинні відбиватись на обличчі. Розповідаючи про лихо, ні в якому разі не можна усміхатися, і навпаки: якщо мова йде про радість, обличчя лисітиме сумне і похмуро. Фальш відразу ж розпізнають!

І, нарешті, — це раз Київ і Республіканський конкурс на кращого перекладача глухонімих. Переповнений концертний зал Будинку культури імені Луначарського. Сцена обрамлена чорним оксамитом. Проміння кольорового світла вимальовує невисоку жінку із першим сріблом у косах. Легкий шкільний вальс. Той же був у нас. У нього судьба була така. Помню, як він був. Наш 10-й клас... Завручила вьюга фронтова.

Пісню на слова Харитонова і музику Тухманова у виконанні перекладачів слухають глухонімі. В залі жодного звуку. Сльози течуть із очей. Після закінчення конкурсу глухонімі оточують Галину Семенівну біля роздягальні. Вручають квіти. Обіймають. Кажуть, знову ж таки зі сльозами, що дійшла пісня до серця...

Д. ТАНСЬКИЙ

м. Кіровоград.

ГРАНІ МОРАЛІ

Чи культурне наше місто?

Відбулося чергове засідання клубу «Перевесло». Мова йшла про перспективи розвитку національної культури на Кіровоградщині.

У нас у місті немає театру юного глядача. Репертуар лялькового виключно російськомовний. Ми не готуємо людини з дитинства сприймати театр. І все ж, наша кіровоградська українська драма могла б і не зазнавати такої скрути, якби бралася за актуальні, гострі п'єси. По-новому повертаються до нас імена М. Куліша (як би чудово було поставити у нас його «Мину Мазайла»), В. Винниченка, інших авторів.

Дуже важливе для нашого міста й питання музейної справи. Багато проблем із відкриттям музею К. Шимановського, із упорядкуванням експозиції музею «Хутір Надія», із збереженням поховання Г. А. Еммануїла. Необхідно зберегти нам і неповторні народні промисли в селі Цвітково.

Говорили й про відродження української пісні. Обласний тур огляду по відбору на фестиваль «Червона рута» фактично провалився. Голова товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка Г. Клочек запропонував провести подібне Чернівецькому свято пісні (не фестиваль) у Кіровограді.

На засіданні «Перевесла» виступила секретар обкому партії С. М. Шапініна. Вона відповіла на численні запитання.

Наш кор.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

Розповідь про людину професії настільки незвичайної, що більшість читачів про неї ніколи й не чула.

ла три дні. Добре, що хтось із сусідських дітей заніс їй молотка та хліба. Лихо сталося на Ковалівці в одному із дворів знесених старих будинків. Там лишилося багато фруктових дерев. Рвала жінка горіхи на дереві, наступила на суху гілку і впала на асфальт. Напарниця, що була з нею, викинула «швидку». Доставили її у четверту поліклініку в травмопункт. Зробили просвічування і визначили діагноз: удар. Не помітивши, які болі відчувала потерпіла, — сказати ж вона не могла, — спокійно відвезли її додому. Повторне обстеження показало перелом тазостегнового суглоба. Нарешті після настійних жіночих вимог і сліз заступник завідувачого хірургічним відділенням розпорядився нагодувати хвору і залишити на стаціонарне лікування. Що казати? Часом бракує медичним працівникам кваліфікації, трапляються серед них байду-жінки.

Через кілька днів названі мною жінки-рятівниці навідалися до Аделаїди Петрівни, принесли фрукти. До цього потурбувалися, щоб профспілковий комітет цеху надав їй матеріальну допомогу. Лікаря, що стежив за відновленням здоров'я травмованої, залишили номери своїх робочих телефонів. Треба було побачити, яким теплом вдячності світилися очі у врятованої жінки!

Немало можна було б навести прикладів з біографії Галини Семенівни, коли вона піклувалася про людей, особливо про тих, з ким у повсякденних турботах ось

чужості поспівчувати одне одному...

«А як же це вдається Галині Семенівні? — зацікавиться ви. — Мабуть, у її родині був хтось із глухонімих, що вона так до них серцем прикипіла», — висловите припущення. Але помились: усе починалося по-іншому.

Галю на міській швейній фабриці «Україна» ученицею працювала. Одразу її увагу привернула молода жінка з довгою чорною косогою.

— Любов Панасівна, — розповідали дівчата. — Наша перекладачка. На фабриці 70 глухонімих працюють. То вона з ними займається.

Остаточно зачарувала її перекладачка на профспілкових зборах. Ніяк не могла второпати Галю, як це Любові Панасівні вдається так швидко дізнаватись у підопічних, що вони хочуть розповісти директору і голові профкому. Після зборів прийшла до перекладачки.

— Як мені вдається? — всміхнулася та. — Навчилася. Терпіння було. Співчуваю їм. Щоденно шукала нагоду поспілкуватися з глухонімими. Завчила азбуку жестів. Пізніше працювала над мімікою. А головне, як тільки могла допомагала цим людям, щоб зруйнувати між ними і собою бар'єр незрозуміння.

Якось викликали до директора. Запропонували посаду бухгалтера по розрахунках. Попередня ви-

розподілили: кого в основне виробництво, кого в допоміжні цехи. За що дуже хвилювалася Галина Семенівна, так це за освоєння нових технічних термінів, з якими ні вона, ні її підопічні не були ще знайомі. Та у переляку, як казуть, лише очі великі. Глухонімих оточили турботою на місцях. На складальному виробництві, наприклад, чуно поставились до Ніни Ноженио, Тані Поліщук та до подружки Саші і Лариси Галицьких начальниця дільниці Людмила Борисівна Ткаченко. Турботу виявила про інших глухонімих контролер відділу технічного контролю Тетяна Анатоліївна Головац. В цехах № 23 та № 35 дуже приязно і щиро зустріли людей з ушкодженням слухом майстри Валентина Іванівна Сергач та Алла Володимирівна Шелест. Допомогали оволодіти новою професією, нині і прислуховуються до їх потреб та запитів. І люди ці, як завжди, відповідають взаємоповагою, довірою, сумлінною працею.

Облік. Працевлаштування. Заробітки. Побут. Хвороби. Навчання. Важко окреслити коло питань, які вирішує для глухонімих інспектор-перекладач.

Багато свого часу перекладач витрачає на роботу з молоддю, адже більшість глухонімих на підприємстві — люди 20—35 років, які бажають влаштувати своє родинне гніздо, народжувати і виховувати дітей. Тут цікава така деталь. У глухоні народжується дитина. Але, як мамі взнати, що потрібна малюку, коли його годувати, на що він скаржиться криком?.. Цьому клопоту молодих

КАПУСНИК

ДО 17

І СТАРШІ

Із відповідей студентів на екзамені з педагогіки

● В 1—3-х класах діти ще не сформовані, тому вчитель повинен слідувати, як вони сидять на парті, як вони люблять свій предмет.
● Реформа школи не касається словесних дітей.
● До буржуазних теорій таном відноситься... анзистенціоналізм.

● Головне у вихованні те, що всі люди борються за мир.
● Підлітки балуються тому, що у них іде період статевого дозрівання, так званий пупертатний період.
● Серія «НЗЛ» — це та, до якої відноситься твори Маркса і Леніна.

● В сім'ї мати повинна виховувати дочку, щоб вона була горда за себе.
● Дитина в підлітковому віці показує свою дикість.
● Шерлок Холмс користувався скритими методами виховання.
В. ЛИКОВ,
старший викладач кафедри педагогіки КДП ім. Пушкіна.

Великий. Лискуний... А смердить!!! А щелепами як водить... Куди тому Хіч-кокові. Боже, уже повзе... Людоньки, куди ховатися? Де «Гвоздику» шукать? Жити ж хочеться!.. О-о-о... Згинь, клопище!

Євген в нестямі схоплюється на співучому гуртожитському ліжку... Світає. Тільки-но вимкнули ліхтарі під вікном, і він ще сонно-блудно роззирається — звідки це збоку ще зайва пара ніг!.. «Тю ти, це ж у нас Тетяна заночувала після вчорашнього...»

Подруги ідилічно підперлися спинами і не знають, що сон їхній от-от перерветься. Євген рвучко кидається до будильника, але-таки не встигає бацнути по кнопці. «ДЗЗІНЬ-НЬ-НЬ» — цілих півхвилини той ще розривається, поки хазяїн, натягнувши на себе десау (більше для годиться, зрештою), б'є по будильнику штаними. Страж порядку захиляється.

Дівчата від душі хрумкотять щелепами й суглобами. «Женьцю, подай, любий, чогось питоньки, будь другом...» — Тетяна констативно прикриває свої поваби, але він демонструє байдужість.

Євген шльопас до умивальні за водою. З кухні вже тягнє вічним студентським харчем. Цього разу до необридливого запаху смаженої картоплі з салом додається якийсь нудотний. А, це Ван на пустий шлунок знову надумав ївасів смажити. Хай йому грець із зауваженнями, а то потім на «Шік» для гоління не розраховуй. Образливий товариш. Дарма, що в'єтнамське — це садочок своїм кунг-фу під гарячу руку.

Під дверима до умивальні вмикається Хуан і затуманено слухає якусь мексиканську самбу. «Женська музика», — резюмує він томно і підморгує. Євгену — мовляв, співаючу, пече нутро? Євген відлично плескає компан'єро по спині і питає, чи у того залишилось пепсі. «Зайди візьми, друг, у тумбочці ще трохи є...». Євген задоволено мугикає під ніс «жонську» мелодію і без стуну штовхає двері хуанового бунгало. Еміліос на хвилину кидає на нього розсіянний погляд і знову з підвіконня спостерігає у біоноль за розчакхнутими від духоти віннами сусідньої «общаги». Там живуть фізички — народ що діловий, що безпосередній і незанонкомплексований. Євген знає це не з теорії — отак жили і сам Марину там вигледів...

«Спасибі, Хуан!» — затиснуті в руці пляшки пепсі-колі мандрують у гості. Дівчатка тим часом (досягнення!) вже поможувалися за столиком і водять по віях «маскарами». «Нарешті! Тебе хіба що за студквітком посилати...» — це знову Тетяна незлобливо. — Кум, гля, які файні майтки маю!» — вона підсмикує льолю і свердлить «кума» хтивим оком. «Нічо», — коректно кидає Євген і стріляє кришечками напою. Марина до подібних вихваток подруги ставить стійко, тому такий плюралізм у поведінці якось терпить...

Він мовчки приймає пуста пляшки і ставить у вільний кутон шафи. «Так будем хавать чи мені йти побиратися?» — врешті не втримується він. «Сходи, нумо, а чо' ж...» — знову Тетяна. — А ми тим часом переберемось. Сьогодні на твою честь роблю пільний бюст...». Цим разом Марина таки не втримується і лякає Тетяну по вусі: «Ну досить, капосна, мені чоловіка розбещувати. Пішли, мабуть, у столовку. Ми ж учора добряче приклались — тут і додати нічого...». «Всього пучком, подрунко. Іменини — тільки раз, а кумася — тільки в вас...». «Куди тебе, крало, дінеш. Одягайся! А ти йди вже голись та хазяйство своє перевіряй».

Євген знову плентається до умивальні. Там зосереджено шкрябають щелепи всі знайомці. «Салют! Ту ва б'ян? Окей? Бон жур, Бубакар! Комародос, хто зі мною фіфті-фіфті пастою? Спасибі, Балтэзар, куплю — віддам. Може... Сільвер, ти мені касету переписеш? Ну ти, з Бобом Марлі? Припини — які гроші? Я прикладну в крані хоч зараз заміню — і труба тобі в стіну вже не гудітиме, спатимеш спокійно. О, ладі... Оце люди... Четвертий Інтернаціонал! Хто не згоден? Дивіться мені, а то душ закрию на профілактику. То-то... Ну, о'рвуар...».

Кроком фазендейро гуртожитський сантехнік проступе до своєї кімнати під теплими поглядами сусідів по поверху. Приємно, чорт, бути законодавцем звичаїв! Хоч тут... Ейфорію розбиває вигляд дам. За півгодини вони-таки спромоглися дійти до машини. З пислявими наріканнями на його тиранию ті кидають наводити марафет, і через якийсь 20 хвилин світла трійця переможно ірокує до виходу з гуртожитку. Дорогою Євген з різною мірою шани вітається із заспаним людством п'яти поверхів, яке оберезалося рушниками і лунатично суне вмикається. «Як спалося, Михайліво?» — своїм закриває питання черговою щодо його другої спутниці. — Це до мене сестра прийшла вчора пізно, ви саме десь виходили. До нас на факультет поступать збирається», — нагло омолоджує Тетяну на п'ять років. «А потопу не буде?» — з надією питає у спину вахтерша. «Не, я вранці все обійшов: де треба — капас, де не треба — сичить... До вчора протримамось. Як прийду, сифоні на цьому боці очиститиму... Питатиме Кім Маркович — я на консультацію

поїхав. Буду ввечері, не ранише!».

Запхавши в себе пісні картопляні біфштекси й запивши чимось нез'ясованим за 14 коп., вони, вже кваплячись, побігли на зупинку. Водій найближчого автобуса професійно ігнорував їхні розпачливі жести й міміку («шеф, запізнюємось, поїхали») і знущально кивав їм у бік таксі. Куми вирішувати було навіть скидати «на тачку», але тут «ікарус» видалася з себе клубок кіптяви і підкочує до зупинки. Півгодини до

розписуватимеш?». Євген знічено кроїть котлетку і усвідомлює свою нищість.

Кво водіс? Спека дошкулє. Може, в кіно? Як на зло, в сусідньому кінотеатрі йде давній бойовик, а захилену кінокомедію крутять десь аж на околиці... «Позагоряємо, може?» — як завжди, бере ініціативу у свої руки кума. «А ти ж без цього...» — Євген робить красномовний жест на рівні грудей. «Нуу проблем», — парире Тетяна. — Гідропарк великий, а для тебе я буду, мов на Золотих Пісках в інвалідному секторі. Топлес», — видає модне слівце Тетяна і вже тягне Марину до метро.

Парн, хоч і чималий, аж нищить бажаними схопити першу засмагу. Трійця пробиратися в такі хащі, що ноги починають чванати, мов у баговинні, але скоро помічають, що й плеса вже не видно. Вертаються ближче берега і після півгодинного перебирання («тут трава витопчена», «там скло набите», «дивись он, не вступи в...»), знесилено падають на першу ліпшу галлявинку. Відносно добре. Хоча ні — через куці в їхній бік раз-по-раз зиркає якийсь черевань, експлуатуючи неозорість спини своєї благовірої. Марина зривається в куці вдлгати бікіні, а Євген імпровізовано грас охоронця напівроздягненої Тетяни. Це триває недовго: річка зазиває, і Євген пропонує освіднитися. Кума відважно, майже не прикриваючись, крокує до води. Не дійшовши трохи, зривається на галоп і з плескотом падає в холодні хвилі. Євген милується її граціозним кролем, але сам не наважується навіть встромиць п'яту... Повернувшись, вони застають Марину всю в методичках і ариушіках. «Педантика!» — робить лайною комплімент кума-амазонка і гепастесь біля неї на гуртожитську новодру. «Ви як хочете, а я подірмаю. Женю, нанинь мені на ду... на тилон своє простирало, ге?..».

Три наступних години Євген присвячує волочінню берегом і полоханню жаб і зчеплених парочок.

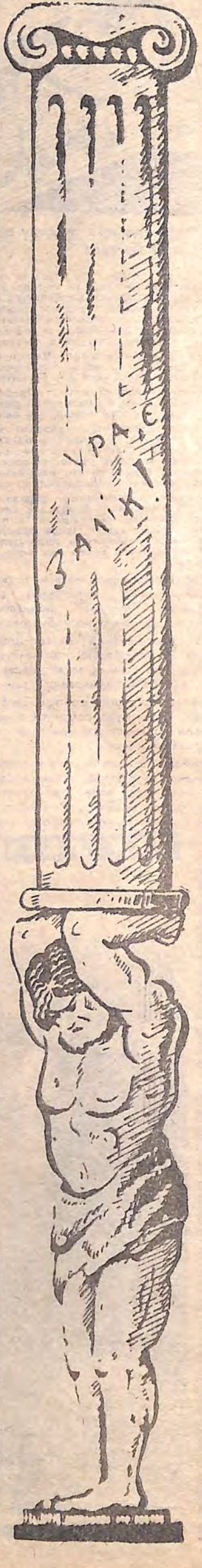
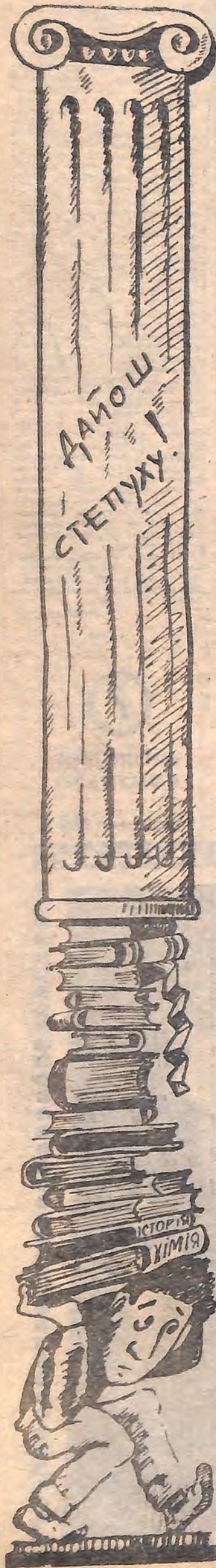
Ледь розбуркавши юну нудистку, Марина зачумлено вертить головою: «Гарний» відпочинок — так і не скупалась. Не могли мене з собою взяти хоч раз? Ну, добре, час збиратися... Аж під ложечкою смочке від голодухи. Ідем?». Тетяна смачно-позіхає, хрумкотить суглобами і випинає свій топлес аж під носа Євгену. Той з останих сил вдає безстороннього і...

«...Товариші абітурієнти! Час, призначений для написання творчої конкурсної роботи, вичерпано. Прохання здавати твори. Результати будуть відомі післязавтра...».

Євген Бруслиновський спантеличено віддав батькового «Паркера» і вступив в недописане речення. Смикнув же його біс ухопитися за цю принаду... Вільна те-е-ема... А в сусіда? Ну, правильно, такий точно пройде. Он самих посилань на бібліографію з десятком. Ну що ж... Пролет? Чи...

«ДЗЗЗІ-І-ІНЬ-НЬ-НЬ!!!...». «Женю! Синочку! Та вставай уже! Сьогодні ж перший день нанінул... Чи забув, що їдемо до дідуся на дачу?..».

І. ВАЛІЧ.

«ЗАВОДЯЧИ» досить скуту спочатку публіку, вона вигукнула:
— На З'їзді он що творилося, а ви тут, на концерті, боїтеся...
Потім, звертаючись до глядачів, Лайма Вайкуле не раз повторювала:
— Спасибі, дорогі мої!
— Лайма, — запитує її після концерту, — ці слова один з прийдомів завоювати публіку чи вони справді — від душі!
— А що я говорила?
— Дорогі мої, наприклад.
— «Дорогі»... що?
— ... мої.
— Знаєте, — розгублено, — якщо я так і казала, мабуть, саме так і думала. Я не можу навіть всього згадати...

— ...так от все це важко назвати легким життям. Але ж, мабуть, саме про цей «зоряний час» ви і мріяли!
— Справа в тому, що протягом багатьох років я їздила на гастролі по всій країні. Потім набридло, повернулася в Ригу, де співала в нічному кафе і це мене цілком влаштовувало. Я мала коло своїх слухачів, які мене розуміли і перед якими мені хотілося співати. До речі, це явище дуже поширене — багато «зірок» світової естради, наприклад, Лайза Мінеллі або Том Джонсон обирали саме такий спосіб контакту зі слухачами — мали «свій» бар чи ресторан.
Але потім я знов повернулася до Райдона Паулса і ви, нарешті,

писи, які у них були. Він прослухав і вибрав мене.
— Ну, а це вже — подія для вас!
— Це зовсім інший творчий рівень, набагато вищий за все, що в мене було до цього. Я виконую на цій платівці нові пісні.
— Роботу над нею вже закінчено!
— У травні я повернулася з Америки, і незабаром знову туди поїду. Коли вийде диск? Не хочеться загадувати... Одним словом, якщо все вдасться, то взимку.
— Лайма, вам часто доводиться спілкуватися з журналістами. Як що чесно, на набридає відповідати на одні й ті ж питання!
— Я розумію, що преса — це

йому гроші, які були тоді при мені. Це досить-таки розвеселило зйомочну групу і відразу після цього оператори вирішили зняти численні оголошення: «пропонується робота»...
Ще були на галлявині квіти. Такої їх кількості і різноманітності я ще не бачила. Це — казка...
— Ви любите квіти!
— Так, і коли мені їх дарують, то кажу «спасибі» зовсім не з ввічливості...
— Що ще запам'яталося в Америці!
— Хіба все відразу перелічити? Америка — це диво.
— Америка... Це слово зараз стає навіть популярним в репертуарі наших рок-груп і цей факт вже нікого не шокує. Але ж саме у нас — пам'ятаєте? — років з десяти тому зі сторінок центральних газет вельми серйозно лунали докори на адресу, скажімо, тієї ж Пугачової з приводу того, що в її репертуарі немає пісень «громадянського і патріотичного звучання». Тоді це теж нікого не дивувало, адже інші співаки співали «патріотику»...
— Чому ж дивуємося тепер з приводу низької свідомості частини молоді? Невже й справді вірили, що юні душі повірять заклинанням і штампам, дуже далеким від справжнього мистецтва? Невже й справді вірили, що пісня, створена і виконана за вказівкою з високого кабінету — мистецтво? Сумніваюся, щоб самі ми в це вірили. Але ж робили вигляд, що все так і треба. А тепер і вигляд робити не треба, бо ні перед ким: молоді вже не вірять...
А стосовно Америки... Хіба це нормально у правовій державі, до якої ми зараз прагнемо, щоб одна тільки це слово наповнювати політичними фарбами? Говорачи про Америку, я говорю навіть не про рівень життя (хоча й це, згодиться, займає не останнє місце). Я в захваті від її людей.
— Ви маєте на увазі відому їхню розкутість!
— Розкутим можна бути і в нас, але пройдеш двісті метрів, і можеш отримати по голові. Мабуть, ви мені не повірите, але протягом двох місяців, що я там була, — ні на вулицях, ні в кафе — жодного разу не бачила ні бійок, ні навіть сварки, щоб хтось там кричав на іншого... Вони більше, ніж у нас, поважають один одного. І кожен сам себе більше поважає.
— Звідси й розкутість!
— Мабуть, так.
...Тоді, на концерті на стадіоні, Лайма все-таки зуміла «розворушити» глядачів. Один з них — сміливець у жовтій футболці — навіть вискочив під час пісні на сцену і почав танцювати приблизно у її ж стилі, в усякому разі не так уже й погано. Недогляд міліціонерів кинулись виправляти хлопця з «команди» Лайми — повели його назад, говорачи на вухо щось являло малоприємне. Співачка ж, не випускаючи з рук мікрофона, наздогнала їх і відштовхнула свою «охорону». До кінця пісні хлопець танцював на сцені, хоча не зовсім «вписувався» у танцювальний ансамбль. Однак це, здається, його не засмувало і під кінець він сам себе й нагородив — поцілував Лайму...
Це з приводу розмови про розкутість. І хтозна, може й справді цей хлопець став себе більше поважати...

У КОЛІ МУЗ

Виховує і лікує...

«Журнал «Советский Красный Крест», який є органом виконавчого комітету ордена Леніна Спілки товариств «Червоного Хреста і Червоного Півмісяця СРСР у минулому році відзначив своє 65-річчя. За час існування він завоював широку популярність і визнання читачів і став для багатьох сімей добрим другом і порадином.

Цей друкований орган має свої традиції, творче обличчя. Він пропонує медико-санітарні та санітарно-гігієнічні знання, яких дуже часто людям не вистачає. Навіть, поглянувши на авторський актив журналу, серед якого відомі працівники охорони здоров'я, вчені науково-дослідних інститутів, фармацевти, психологи, юристи, письменники і неодмінно, активісти руху Червоного Хреста, можна зрозуміти, якою широкою і багатогранною є тематика його виступів. Про різноманітність матеріалів свідчать і рубрики: «Азбука здоров'я», «Поспішайте робити добро», «Лікуємося вдома», «Школа батьків», «Дати кров — врятувати життя», «Господарці на замітку» та ін.

Збереження здоров'я населення, боротьба за активне творче довголіття кожного, підвищення загальної санітарної культури — це та загальнодержавна справа, у вирішенні якої вносить свою частку і Радянський Червоний Хрест. Журнал розповідає про діяльність громадських санітарних інспекторів, які разом із санітарною службою здійснюють контроль за станом промислових підприємств, культурно-побутових та навчальних закладів, транспорту тощо.

Журнал «лікує» і виховує, веде широку профілактичну роботу з тими, кого вразила байдужість і черствість: з матерями, які відмовляються від своїх дітей або втрачають право називатися ними після рішення товариського суду; з дітьми, котрі без жалю віддають батьків у будинки-інтернати для престарілих.

У журналі періодично з'являються цікаві оповідання та нарис. У цьому році, наприклад, на його сторінках з'явилася повість відомого американського письменника Ірвіна Шоу «Дорога із дому і путь додому». У перекладі на російську мову вона друкується вперше. Під рубрикою «Школа батьків» були подані розділи із книги лауреата Французької медичної академії Лоранс Перну «Я нуду ребенка», а під рубрикою «Вголос про важливе» — уривки із книги відомого польського сексолога і гінеколога Міхаліні Віслоцкої «Існує любов».

Нині журнал друкує цілорічні фрагменти з «Книги рекордів Гіннеса».

Шановні читачі! Пропонуємо і вам передплатити «Советский Красный Крест», де ви знайдете для себе багато цікавого і корисного. Передплата ціна на рік — 4 крб. 20 коп., на 6 місяців відповідно — 2 крб. 10 коп.

О. КРИВА,
Інструктор обкому товариства Червоного Хреста.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

Лайма Вайкуле:

«От тоді ви й почули про мене...»

— А ви мрієте про популярність на зразок Алли Пугачової, коли прихильники і прихильниці збираються у під'їзді її будинку?
— Популярність — це, якщо хочете, показник нашої роботи, але, щоб отак... На щастя, такого в мене немає, може, тому, що не знаю, де я живу. Така нав'язливість прихильників — це вже не вияв любові чи поваги, а щось інше. І, до речі, дуже заважає не тільки у творчості, а й взагалі у житті.
— Минулого року жителі Кіровограда теж чекали на зустріч з вами...
— Ох... Де я тільки не «повина» була виступати! Я й сама з подивом іноді визнаю, що мене, виявляється, чекали в тому чи іншому місті.
— Так, але мова йде не про чутки.
...Ні, Лайма дійсно не пам'ятає свого візиту в Кіровоград, що не відбувся.
— Лайма, а вам взагалі запам'ятовуються міста, де довелось побувати!
— Судить самі: нерідко я буваю в місті всього один день, але й його займають концерти. Так що найчастіше враження від міста — це враження від його глядачів.
— А вони, мабуть, скрізь однакові!
— Частіше саме так. Хоча бувають й винятки.
— Такі умови життя — роз'їзди, гастролі, коли перед очима миготять не запам'ятовуючіся великі і малі міста, та ще й викладатись на концертах (ви, до речі, працюєте без фонограм)...
— А так і треба, якщо поважаш не тільки глядачів, а й себе.

почули про Лайму Вайкуле.
— А що почуває людина, котра раптом опинилася в центрі уваги!
— А в мене такого «щасливого» дня не було, бо в центрі уваги я була завжди. Інша справа, яка ця увага... І та увага, котрою я була оточена раніше, так само мені дорога, як і нинішня.
— Ви, мабуть, задоволені собою і тим, що все так склалося!
— Ніколи. Може це прозвучить і банально, але з приводу жодної зі своїх пісень я не відчувала повного задоволення. Та й не тільки з приводу пісень... Більше того, бувають і депресії.
— З приводу пісень, то звичайно співаки говорять, що всі вони — улюблені...
— Я скажу те ж. І про ті пісні, які ви не чули, — адже репертуар у мене набагато більший, але я співаю їх в маленькому залі, для «своїх» глядачів.
— На концерті пролунала дуже мелодійна і заворужлива пісня «Вечірня зоря».
— Це пісня не Райдона Паулса, а мого піаніста Слави Хусіда. Він сам, до речі, з Миколева.
— Це правда, що ви записуєте диски у Сполучених Штатах Америки!
— Так. У Лос-Анджелесі. У Майкла Самбелло, чудового співака і музиканта, який 8 років працював разом з Стиві Уандером.
— Цікаво, як взагалі виникають такі контакти!
— Минулого літа менеджер американської фірми приїхав у Москву, щоб знайти радянського виконавця для запису його у Штатах на платівку. На фірмі «Мелодія» йому запропонували всі за-

частина моєї роботи, якщо хочете — моя реклама. Але, на жаль, часто за інтерв'ю беруться люди не підготовлені, а то й просто некомпетентні.
— Якщо вже преса — частина вашої роботи, то телебачення — тим більше. Але сьогодні мало знайдеться «зірок» естради, котрі були б задоволені своїми стосунками з телебаченням.
— Треба на все дивитися реально. Коли в задумі було одне, а на екрані виходить значно гірше, я змушена приймати це спокійно. Бо чудово розумію, скажімо, режисера, в якого було у розпорядженні не дві години, а всього одна, не три телекамери, а тільки дві. Повторюю, треба дивитися на все реально: не може такого бути, щоб все навколо було погане і недосконале, а одне телебачення — хорошим! Хочеш не хочеш, а треба змиритись.
До речі, я зараз знімаюся у фільмі.
— У Москві чи Прибалтиці?
— В Америці. Фільм — про моє перебування в цій країні. Зйомочна група просто ходить за мною по п'ятах всюди, де я буваю.
— Наприклад!
— Наприклад, притулок для бездомних. Умови там на зразок нашого гуртожитку. Ці люди — а серед них чимало божевільників — самі обрали такий спосіб життя, як мені розповідали, навіть агресивно сприймають спроби муніципалітету «вивести» їх, як у нас кажуть, «із дня».
Розмовляла з одним таким. Розповідав про те, що в нього немає спеціальності і дуже важко знайти роботу. В кінці розмови я віддала

Але це вже, мабуть, буде після Америки. Як вона співає — «Ще не вечір»...
Віа розмова Микола МЕДВІДЬ, спеціор «Молодого комунара».
м. Кривий Ріг.

Копав картоплю—знайшов рішення...

СПОРТ

10

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

21 жовтня 1989 р.

ОГОЛОШЕННЯ

Конкурс розв'язання шахових задач та етюдів, присвячений дню міста, який проводила редакція газети (див. «МК» від 19 серпня та 9 вересня ц. р.), викликав живий інтерес у наших читачів.

Читачам було запропоновано розв'язати головоломку, задачу-жарт, двоходівку, дві триходівки і знайти спосіб забезпечення проходу у ферзі пішака.

Жюрі визначило переможців і присудило:

Перші місця — переможцям бліц-конкурсу «МК» 1988 року, кіровоградцям, учасникам всесоюзних та республіканських конкурсів В. І. Цивільову та В. Г. Коліміїцю, а також семирічному кіровоградцю Дмитру Іванову. (Дмитро грає в шахи з п'яти років. Першим учителем був батько. З першого вересня Дмитро пішов у другий клас. «Торік, — пише він в листі до редакції, — задачі бліц-конкурсу «МК» були надто важкими, тому я не зміг їх розв'язати. Завдання, аналогічні запропонованим, я розбирав за підручником Юдовича»).

Другі місця присуджені п'ятинадцятирічному другорозряднику

з смт Новоархангельська Станіславу Гетьману та 23-річному бондарю з м. Бобринця Сергію Росолу, які вірно вирішили всі завдання, але першому довелося вносити уточнення в повторному листі, другий же не засвоїв правил запису партії.

Треті місця присуджені учневі 11-го класу Заваллівської середньої школи Володимирі Пічкуру та наладчику обробного виробництва виробничого об'єднання «Друкмаш» Анатолію Олексієнку, які також вирішили всі завдання, але допустили деякі неточності.

Всі переможці конкурсу будуть відзначені редакцією.

Правильно вирішив завдання І туру випускник середньої школи № 34 обласного центру, студент Київського державного університету Павло Костюкевич, але в другому турі участі не взяв. Певно, це пов'язано з від'їздом його на навчання до столиці України?

Учень Перегонівської середньої школи Голованівського району Михайло Кадігров неввірно вирішив третю задачу. У листі до редакції він пише, що ця цікава задача не давала йому спокою увесь час. А через день після відправ-

лення листа до газети, під час копання картоплі він віднайшов правильне її вирішення.

Деякі читачі при вирішенні завдання 3а, при повороті шахової дошки на 180 градусів, помилились при запису відповіді. Тому їм в цьому завданні очок не нараховано.

Наводимо правильні відповіді на конкурсні завдання.

ЗАВДАННЯ № 1 (4 очка).

На порожній шаховій дошці можна розставити 92 варіанти з восьми ферзями так, щоб жоден не зміг би зняти іншого. Ось декілька з них:

1. a6, b4, c7, d1, e8, f2, g5, h3;
2. a3, b5, c2, d8, e1, f7, g4, h6.

ЗАВДАННЯ № 2 (2 очка).

1. Фg2! За будь-якого ходу чорних білі ставлять мат на другому ході.

ЗАВДАННЯ № 3 (4 очка).

1. C16! gf.
2. Kp8 f5.
3. K17X.

ЗАВДАННЯ № 3а (3 очка).

1. Kp c3! b1—Ф.
2. Kc2+ Ф:c2
3. Kp:c2X.

- Якщо 1. ...h1—Т
2. Kpс2+ Tb2+.

3. C:b2X.
- Якщо: 1. ...b1—K+.
2. Kpс2+ Kc3.
3. C:c3X.
- Якщо: 1. ...b1—C
2. Kp d2 (b4, c4)X.

ЗАВДАННЯ № 4 (2 очка).

Завдання-жарт.
1. f3 e5 (e6). 2. Kp12 Фf6. 3. Kpg3. Ф:f3+. 4. Kph4 Ce7X.

ЗАВДАННЯ № 5 (4 очка).

1. Cc6 Tb1+. 2. Kpe2 Tth1. 3. Cg2+ Kp:g2. 4. Kf4+ Kpg1. 5. Kp e1 g2. 6. Ke2X.

ЗАВДАННЯ № 6 (6 очка).

Для проведення пішака h3 у ферзі потрібно зробити хід 1. ...Td1! Після цього чорні виграють.

Г. РЕЗНИКОВ,
головний суддя конкурсу, кандидат у майстри спорту.

Р. С. Редакція газети висловлює подяку всім читачам газети, які надіслали листи з відповідями на конкурс, та членам шахової секції заводу «Гідросила», які взяли активну участь в організації конкурсу.

При Кіровоградському обласному Палаці піонерів і школярів ім. В. І. Леніна

почала роботу Мала академія наук (МАН) за такими напрямками:

історії, географії і геології, математики, біології, хімії, іноземних мов (німецької, англійської), режисерів та операторів навчальних кіно-

фільмів, краєзнавства, археології, фізичні основи електроніки, основи теорії і конструювання машин, конструювання будівельних та шляхових машин (з одержанням прав); дослідництво і конструювання металорізальних інструментів;

художнє литво.

Запрошуємо учнів 8—10 класів і профтехучилищ, які мають бажання поглибити свої знання з обраної професії, навчатися в гуртках МАН під керівництвом кваліфікованих спеціалістів та наукових співробітників.

Запис проводиться з 9.00 до 18.00 щодня за адресою: м. Кіровоград, вул. Леніна, 7.

Скарби з «національної скрині»—куди?

[Закінчення. Початок на 1-й стор.].

Ії «іміджу» — вона нібито недбалістю і недовладністю свого вбрання повторила Жанну Агузарову. Справа ж, на мій погляд, виглядає зовсім інакше: «Сестричка Віка» та «брати Гадюкіни», з якими вона виступає, — абсолютно нове слово в українській естраді. Кожний з їхніх номерів потребує надзвичайно високої культури сприймання. Їхні гумор, сарказм, пародійність, якість сюрреалістична асоціативність текстів спрямовані на викриття бездуховності і безкультур'я сучасного міщанства — викриття загостреного і нещадного.

На відміну від холодних, явно тенден-

ційних оцінок Ю. Токарева, можна навести чимало прикладів захопленого, майже ейфоричного ставлення до «Червоної руті». Безсумнівно, що в ній було чимало такого, що здатне викликати захоплення. З'явилися нові імена, нові лідери в нашому естрадному мистецтві. Час покаже, чи набуде справжньої популярності серед народу володар Гран-прі «Червоної руті» В. Жданкін — цей сучасний кобзар. Яким чином продовжить своє ствердження на естраді юний Тарас Курчик, що завоював друге місце серед сольних виконавців.

Чи залишить заради кар'єри естрадного співака посаду музичного вихователя в дитсадку Андрій Миколайчук із Умані,

автор і виконавець пісень «Підпільник Кіндрат» та «Гіду утоплюсь», які за кілька днів стали такими собі фестивалейними шлягерами? Яка доля чекає на Франца Пірнача і організовану ним групу «Рок-ціп-клуня-бэнд»? Навряд чи колись професіоналізується цей талановитий ансамбль із с. Кодра на Київщині, але дуже хотілось би, щоб він подарував слухачам свою платівку. Чи познайомимося коли-небудь ми, кіровоградці, бодай із записами пісень співаків Едуарда Драча, Віктора Морозова, Андрія Панчишина, Олега Попальчука, Марії-Бурмак?

«Червона рута» засвідчила: стався естетичний вибух у нашій естрадній пісні. Щоправда, можна сперечатись, якої са-

ме сили цей вибух і наскільки він детермінує в найближчі роки нашу молодіжну музичну культуру, але в тому, що він стався, сумніву нема. І дуже хочеться, щоб надбання фестивалю у всій своїй повноті все-таки дійшли до широкого загалу. Якщо ж станеться протилежне і наш нікудишній, вкрай слабосильний шоу-бізнес разом із міністерством культури та республіканським телебаченням не зуміють розпропагувати всі основні здобутки «Червоної руті», то це означатиме, що ми й досі ще просто не вміємо розпоряджатися власними багатствами.

Г. КЛОЧЕК,
член Спілки письменників СРСР.
Чернівці — Кіровоград.

3 23 по 29 ЖОВТНЯ

понеділок

23 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (І програма)

15.30 — Прем'єра документального телефільму «Будьмо здорові». 15.55 — Мультфільми. 16.20 — Су-м'я за вами, друзі мої. 16.55 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 17.55 — Ми і економіка. Далекосхідний господарський. 18.25 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Динамо» (Київ). 1-й тайм. 19.15 — Сьогодні у світі. 19.30 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Динамо» (Київ). 2-й тайм. 20.20 — Дні моди в Таллінні. 21.00 — «Час». 21.40 — За оперативними зведеннями. МВС СРСР повідомляє. 21.50 — Ю. Едіс. «Трійна». Телевізійна. Прем'єра. 23.15 — Сьогодні у світі. 23.30 — Концерт камерного ансамблю старовинної музики і співів. 0.20 — «Пригоди принца Флорізелля». Телефільм. 1 серія. 1.24 — Новини. 1.29 — «Егіпетські ночі». Фільм-концерт. 2.29 — «Ось і ти». Фільм-концерт за участю Л. Доліної.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Концерт. 17.10 — Господарям на землі. 17.40 — Телефільм «Створення лісу». 18.00 — «Спогади про май-

стра». (учні Г. Нейгауза). (Кіровоград на Республіканське телебачення). 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Мультфільми. «Шаро-фотограф». (Кіровоград). 19.00 — Антуальна камера. 19.30 — Час рішень — час дій. 20.00 — Прем'єра мультфільму. «Правда крупним планом». 20.10 — Телеклуб «Діалог». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Рекла-ма. 21.42 — Все про кіно. 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

17.00 — Новини. 17.10 — Служу Радянському Союзу! 18.10 — Держ-телерадіо Мордовської АРСР. «То-бою я живу». 19.00 — На сесії Вер-ховної Ради СРСР. У перерві — 20.00 — Вечірня назва.

вівторок

24 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Ху-дожній телефільм для дітей. «За-повіт старого майстра». 1 серія. 9.40 — Ю. Едіс. «Трійна». Телеві-зава. 11.05 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 12.05 — Документальні телефільми «Хочу стати господарем». «Трудові ритми Узбекистану». 12.35 — Це було... було... 15.30 — Відкритий рояль. 16.00 — Імпульс. 16.45 — Здрастуй, музико! 17.20 — Хельсінкі: біла столиця Півночі. Теленарис. 17.40 — Фотоновини «Я люблю тебе, життя». 17.45 — Веселі старті. 18.30 — Сьогодні у світі. 18.45 — Зустріч ділових людей. Конкурс «Орендатор-89». Передача 1. 19.45 — На прохання телеглядачів. «Со-баче серце». Художній телефільм. 1 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Ан-туальне інтерв'ю. 21.50 — Теле-міст. Міжнародний день миру. 22.45 — Сьогодні у світі. 23.00 — Пре-м'єра документального фільму «На-мерад Крюгер». 0.50 — «Пригоди принца Флорізелля». Телефільм. 2 серія. 1.54 — Новини. 1.59 — Спортивна програма. 2.29 — Ан-шлаг. Аншлаг. Випуск 3. 3.39 — Пісня-89.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Альманах кі-ноподорожей. 17.30 — «Народо-владдя». «Ради і кооперативний

рух. 18.00 — «Господарям на зем-лі». (Кіровоград). 18.30 — «Народні таланти». (Кіровоград). 19.30 — «Екран молодих». Асоціація моло-дих голів колгоспу. (Кіровоград). 20.25 — «У світі прекрасного». (Кі-ровоград). 20.45 — На добраніч, ді-ти! 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Час нашого дитинства». 22.55 — Ве-чірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

17.10 — «Типовий випадок». Теленарис. 17.50 — «Далоний Схід». Ки-ножурнал. 18.00 — Ритмічна гім-настика. 18.30 — Роль ООН у су-часному світі. «Круглий стіл». 19.00 — На сесії Верховної Ради СРСР. У перерві — 20.00 — Вечірня наз-ва.

середа

25 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «За-повіт старого майстра». Худож-ній телефільм. 2 серія. 9.40 — Зу-стріч ділових людей. Конкурс «Орендатор-89». Передача 1. 10.40 — «Собаче серце». Художній теле-фільм. 1 серія. 11.55 — Здрастуй, музико! 12.30 — Інститут людини. 13.30 — VIII Міжнародний фести-валь телепрограм народної твор-чості «Веселка». Нігерія. 15.30 — Музична скарбниця. Л. Ветховен. Концерт для фортепіано, скрипки і віолончелі з оркестром до мажор. 16.10 — Мама, тато і я. 16.40 — Концерт білоруської пісні. Висту-пає фольклорний ансамбль «Воло-чевинні». 16.55 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 17.55 — Філософські бесіди. 18.40 — Сьо-годні у світі. 18.55 — Зустріч діло-вих людей. Конкурс «Орендатор-89». Передача 2. 19.55 — На про-хання телеглядачів. «Собаче сер-це». Художній телефільм. 2 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Телеклуб «Любителям опери». Ведучий на-родний артист СРСР З. Сотилава. 22.55 — Сьогодні у світі. 23.10 — Говорить Москва. До 60-річчя ра-дянського радіомовлення на зару-біжні країни. 0.15 — «Пригоди принца Флорізелля». Телефільм. 3 серія. 1.19 — Новини. 1.24 — Заспіваймо, друзі.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Село і люди. 9.45 — Телефільм «І голос наш почує світ». 10.35 — Шкіль-ний екран. Основи інформатики і обчислювальної техніки. 11.05 — Фільм-концерт. «Наззи по-бухар-ськи». 11.40 — Шкільний екран. 9 кл. Російська література. 12.15 — Художній фільм «Час нашого дитинства». 13.20 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Дефіцит товару чи конверсія. 17.30 — «День за днем». (Кіровоград). 17.50 — Наші довідки. (Кіровоград). 18.00 — На сесії Вер-ховної Ради УРСР (відеорепортаж). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — На сесії Верховної Ради УРСР (відеорепортаж).

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Панночка». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Основи інфор-матини і обчислювальної техніки. 11 кл. Алгоритми обчислень. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік на-вчання. 10.35, 11.35 — Загальна біологія. 10 кл. Тварини і середови-ще. 12.05 — «Мішко із Тампере про-сить поради». Художній телефільм. 13.45 — Виступ фольклорного ан-самблю станиці Некрасовської Краснодарського краю і ансамблю «Маланна». М. Москва. 14.00 — Те-лестудії міст РРФСР. Програма Са-ратовської студії телебачення. 17.10 — Сеанс повторного теле-фільму. «Мішко із Тампере просить поради». 18.50 — Хвилини поезії. 19.00 — СРСР — Фінляндія: грані співробітництва. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Інформаційна про-грама. 21.00 — «Час». 21.40 — Ек-ранізація творів А. Чехова. «Сімей-не щастя». Художній фільм. 23.05 — Новини. 23.15 — Телестудії міст РРФСР. «В органічному залі».

четвер

26 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «За-повіт старого майстра». Художній телефільм. 3 серія. 9.40 — Зустріч ділових людей. Конкурс «Оренда-тор-89». Передача 2. 10.40 — «Со-баче серце». Художній телефільм. 2 серія. 11.45 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 12.45 — Теміст. Міжнародний день миру. 15.30 — Спортивність. 16.30 — Концерт Державного ансамблю танцю Абхазької АРСР. «Шаратин». 17.20 — Прем'єра документального телефільму «Стенограма». 18.15 — Влада — Рада. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — ...До шістнадцяти і старші. 19.45 — М. Равель. Вальс. 20.00 — Літературно-художній ві-деонал. Частина 1. 21.00 — «Час». 21.40 — Антуальне інтерв'ю. 21.50 — Літературно-художній відеона-нал. Частина 2. 23.30 — Сьогодні у світі. 23.45 — Літературно-худож-ній відеонал. Частина 3. 0.50 — «Угрюм-ріка». Телефільм. 1 серія. 2.10 — Новини. 2.15 — Розповіді про художників. К. Васильєв. 2.45 — Вас запрошує Вячеслав Мале-жик.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Від мело-дії до мелодії. 9.30 — Художній фільм «Штормове попередження». 1 серія. 10.35 — Шкільний екран. 10 кл. Історія УРСР. 11.10 — На-нал «Д». 12.40 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Весел-ка». 17.10 — Прем'єра фільму «Ма-лі гуляки». 17.30 — Ваша точка зору. 18.00 — На сесії Верховної Ради УРСР (відеорепортаж). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — На сесії Верховної Ради УРСР (відеорепортаж).

▲ ЦТ (ІІ програма)

11.05 — Новини. 12.05 — «Кодова назва «Південний грім». Художній телефільм. 1 серія. 13.10 — Доку-ментальні телефільми «Турухан-ська історія». «В інтересах спра-ви». 13.50 — «3 любов'ю до Росії». Концерт російського народного ор-кестру ім. М. Осипова. 17.00 — Но-вини. 17.10 — «Георгіє Муста. Од-кровення». Фільм-концерт. 17.55 — «Добра казка». Мультфільм. 18.10 — Об'єднані нації ООН вчора, сьо-годні, завтра. 19.00 — Прем'єра до-кументального фільму «Прикмети життя, портрет Ервіна Гешонака». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Ін-формаційна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми студії со-юзних республік. «Напередодні прем'єри». Вперше. 22.55 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Моск-ва) — «Хімік» (Воскресенськ). 2 пе-ріод. 23.30 — Новини. 23.40 — Хо-кей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва) — «Хімік». (Воскресенськ). 3 період.

п'ятниця

27 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «За-повіт старого майстра». Художній телефільм. 4 серія. 9.40 — ...До шістнадцяти і старші. 10.25 — Клуб мандрівників. 11.25 — Пісня-89. 12.55 — «Повернення». Доку-ментальний телефільм. 15.30 — Ді-тям про звірят. 16.00 — Наталія Панкова. Роздуми. Музична про-грама. 16.45 — Переомонції. 17.45 — Програма телебачення Австрії. 18.15 — Інтерсигнал. 18.45 — Сьо-годні у світі. 19.00 — Іномовлен-ня — 60 років. Трансляція з Кон-цертної студії Останкіно. 21.00 — «Час». 21.40 — Треба... для безпе-ки держави. 22.00 — Це було... бу-ло... 22.20 — Погляд. 0.10 — «Угрюм-ріка». Телефільм. 2 серія. 1.30 — Новини. 1.35 — Щастя тобі, зем-ле. Концертна програма.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Темп. Те-лерадіопереключи з проблем НТП. 10.10 — Художній фільм «Штормо-ве попередження». 2 серія. 11.15 — До 45-річчя визволення Закарпаття від німецько-фашистських загарб-ників. «Єдиноорні». 11.55 — Теле-фільм «До давнього села, до ба-би Сірихи». 12.25 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Документаль-ний фільм «Ми — художники». 16.55 — На допомогу школі. Музи-ка. 17.30 — «День за днем». (Кіро-воград). 17.50 — Доброго вам здо-ров'я. (Кіровоград). 18.30 — Анту-альна камера. 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Динамо» (Тбілісі). В перерві — Реклама. 20.45 — На добраніч, ді-ти! 21.00 — «Час». 21.40 — На сесії Верховної Ради УРСР (відеорепо-ртаж).

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Два життя лікаря Алексєєва». Нау-ково-популярний фільм. 8.35, 9.45 — Історія. 5 кл. Петербург — нова столиця Росії. 8.55 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.25 — «Ав-топортрет». Науково-популярний фільм. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Істо-рія. 8 кл. Олександр Невський. 11.05 — Новини. 12.05 — «Кодова назва «Південний грім». Художній теле-фільм. 2 серія. 13.10 — Концерт ан-самблю пісні і танцю Карельської АРСР «Кантеле». 14.00 — Ритмічна гімнастика. 14.30 — «Озеро». До-кументальний фільм. 17.00 — Но-вини. 17.15 — «Запрошуються всі». Документальний телефільм. 17.35 — Ритмічна гімнастика. 18.05 — 3 наших фондів. Концерт камерно-го оркестру Грузинської РСР під

керуванням Л. Ісакадзе. 18.50 — Телестудії міст РРФСР. Програма Волгоградської студії телебачення. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Ін-формаційна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Жальгіріс» — «Спартак». 2-й тайм. «Дніпро» — «Торпедо». 2-й тайм. У перерві — 22.30 — Но-вини. 23.30 — А. Веделі. Хорові концерти.

субота

28 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Доку-ментальні фільми «Московське по-двір'ячко». «Княжий град». 9.00 — Пори року. Жовтень. 10.00 — Виступ Державного ансамблю танцю Ту-реччини. 10.30 — Щасливий випадок. 10.45 — Батьківський день — субота. 12.00 — Що може слово... Про плани літературно-художніх журналів на 1990 рік. 13.05 — В країнах соціалізму. 13.40 — Фільм — дітям. «Оранжевий дощик». Вперше. 14.45 — Хвилини поезії. 14.50 — Очевидне — неможливе. 15.50 — Берлінський калейдоскоп. 17.10 — 9 студія. 18.10 — Фільми режисера Л. Пчолкіна. «Діти сон-ця». Художній телефільм. 1 і 2 се-рії. 21.00 — «Час». 21.40 — Анту-альне інтерв'ю. 21.50 — Супутник телеглядача. 22.20 — Сочі-89. Все-російський конкурс виконавців ра-дянської пісні. 23.35 — До і після опівночі. 1.25 — «Угрюм-ріка». Теле-фільм. 3 серія. 2.40 — Новини. 2.45 — «Запрошує Михайло Жа-нецкий». Вечір зустрічей у Кон-цертній студії Останкіно. 4.05 — Це було... було...

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — На хвилі дру-жби. 10.25 — Реклама. 10.30 — А. Ні-колаї. «Втеча». Вистава. 12.20 — Новини. 12.35 — Концерт духової музики. 13.35 — Доброго вам здо-ров'я. 14.05 — Вперше докумен-тальний фільм «Григор Родіна. До-вільна композиція». 14.35 — Висту-пає ансамбль «Тисменичанка». 15.10 — Світ поезії. В. Бровченко. «По нолу пам'яті». 15.40 — Для ді-тей художній телефільм «Діти на-пітана Гранта». 3 серія. 16.45 — Скарби музеїв України. 17.00 — Завтра — день народження комсо-молу. «Суботні зустрічі». 18.30 — Сатиричний об'єктив. 19.00 — Ак-туальна камера. 19.35 — Прем'єра телефільмів «Любов і гнів Чорно-горя». «Собор». 19.55 — Музичні зустрічі. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Реклама. 21.42 — Вперше на екрані УТ. Ху-дожній фільм «Зміна долі». 23.22 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сіль-ська година. 9.15 — На екрані служба 01. Фільми про пожежну безпеку. 9.50 — «Легенда про ко-хання». Художній фільм з субтит-рами. 1 серія. 11.05 — Новини. 11.15 — 2 серія художнього фільму «Ле-генда про кохання». 12.15 — Че-мпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. 13.15 — Спорт для всіх. 13.30 — Держтелерадіо Туркменської РСР. «Наспівні Пен-ди». 14.00 — Телебачення про те-лебачення. 15.00 — Телевізійний музичний абонемент. На благодій-них вечорах Радянського фонду культури. Грас В. Кліберн. 15.45 — Мультфільми. 16.00 — «Ми всі ті, хто обов'язково відвідує школу». Художній телефільм. 9 серія. «По-дарунок до ріддів». 17.00 — МВС СРСР повідомляє. 17.10 — «Ми всі ті, хто обов'язково відвідує шко-лу». Художній телефільм. 10 серія. «Свято спокою й миру». 18.20 —

Ф. Яруллін. «Шурале». Вистава Та-тарського театру опери та балету ім. Муси Джаліла. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — ...До шістнадцяти і старші. 21.00 — «Час». 21.40 — «Час літати». Художній фільм. 23.05 — Відлуння: події тижня. 23.20 — «Стоп, Рок». Музична програма НДР.

неділя

29 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (І програма)

8.20 — Ритмічна гімнастика. 8.50 — Тираж «Спортлото». 9.00 — 3 ранку раненню. 10.00 — Служу Ра-дянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Навколо світу. Аль-манах. 12.30 — У світі казок і при-год. «Місто майстрів». Художній фільм. 14.00 — Музичний кіоск. 14.30 — День відкритих дверей. 15.15 — Прем'єра мультфільму «Таласський сурмач». 15.25 — Погляд. Недільний випуск. 16.25 — Міжнародний фестиваль телепро-грам народної творчості «Веселка». Австрія. 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Мультфільм. 19.20 — Пре-м'єра художнього телефільму «Вбивство в домі вікарія». 1 і 2 се-рії. (За романом Агати Крісті). 21.00 — «Час». 21.40 — Думки про вічне. Недільна моральна пропо-відь. 21.55 — Футбольний огляд. 22.25 — Міжнародний телефести-валь «Сходінка до Парнасу». 1.10 — «Угрюм-ріка». Телефільм. 4 се-рія. 2.23 — Концерт Софії Ротару. 3.41 — «Клоуни». Фільм-концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вран-ці». Інформаційна музична програ-ма. 10.55 — Для дітей. Художній телефільм. «У пошуках капітана Гранта». 4 серія. 12.00 — Концерт Державного Кубанського нозачого хору. 13.10 — Новини. 13.30 — Ка-нал «Д». 15.00 — Село і люди. 15.30 — Ви нам писали. 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — Програма «Бра-терство». 17.45 — Телеспортарена. 18.30 — Цирк, цирк, цирк... 19.00 — Антуальна камера. 19.30 — Живе слово. Відповідаємо на листи гля-дачів. 20.30 — Естрадний концерт. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Реклама. 21.42 — Вперше на екрані УТ. Кінокомедія «Раз на раз не випадає». 22.57 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.20 — Фільми студій союзних республік. «На перевалі». 9.35 — Всеросій-ський молодіжний фестиваль на-родів Півночі. 10.00 — Недільний нінозал. Мультфільм. «Візит до майстерні кінорежисера». Доку-ментальний телефільм. 10.55 — «Друг». Художній фільм. 12.15 — Новини. 12.25 — До Дня працівни-ків автомобільного транспорту. Прем'єра документального фільму. 12.50 — Держтелерадіо Бурятської АРСР. 13.25 — Аіропатіа. Кубоні святу. 14.10 — Кінополітистика союзних республік. Редакція «Теле-фільм». Білорусії представляє. 15.10 — Якщо вам після... 15.55 — «Ми всі ті, хто обов'язково відві-дує школу». Художній телефільм. 11 серія. «Винуваті». 17.00 — Кон-такт. 17.15 — Вечірній сеанс. Зу-стріч з редакцією журналу «Ис-кусство кино». 18.15 — Держтеле-радіо Української РСР. «Живе сло-во». 19.00 — Вас запрошує моло-діжна редакція. Частина 1. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Вас запро-шує молодіжна редакція. Частин-а 2. 21.00 — «Час». 21.40 — Вас запрошує молодіжна редакція. Частин-а 3. 23.40 — Це хвилює світ.

Підмочена репутація — стимул?

Ось і наблизився до свого за-вершального кидка чемпіонат СРСР серед команд другої ліги. Учора відбувся завершальний тур, і табель про ранги набув свого остаточного вигляду. Однак ми поки що цих результатів не знає-мо...

Два чергові матчі «Зірка» про-водили на своєму полі. Грала з командами, що перебувають у першій десятці. І «Буковині», і «Закарпаттю» очки були потрібні, як повітря.

Чернівецькі футболісти, напри-клад, не втрачали оптимізму: а раптом «Волинь» спиткнеться і втратить очко? На гру із «Зір-кою» буковинці явно вийшли з рішучими намірами перемогти. Забігаючи наперед, скажу, що це їм вдалося, причому без особли-вих зусиль. Ні, матч був напруже-ним, бойовитим, безкомпромис-ним, однак вища майстерність —

індивідуальна і, особливо, тактич-на — далася таки взнаки.

А що «Зірка»? Цього сезону мені вдалося побувати чи не на всіх матчах кіровоградців удома. Різні вони були за сюжетом, гостротою, розв'язком подій. Але як не напружував пам'ять, не зга-дав такої гри, де б «Зірка» умуд-рилася не створити біля воріт гостей бодай однієї сприятливої нагоди для взяття воріт суперни-ка!

Це — перша поразка «Зірки» в Кіровограді під керівництвом О. Й. Кацмана.

Певно, і самим футболістам ста-ло незручно перед своїми нечис-ленними, але вірними уболіваль-никами, які прийшли минулого вівторка на матч із «Закарпаттям». Гості перед грою знаходилися на 6-му рядку турнірної таблиці, але від 11-го місця їх відділяло всьо-го... два очка. На жаль, і досі не

ФУТБОЛ

відомо, чи спрацює правило «де-сятки», про яке говорилось усе перше коло. Тому й вирішили ужгородці не жартувати з долею, старалися. Але не було б щастя, аби не нещастя. Підмочена в мат-чі з «Буковиною» репутація «до-машньої грози» послужила «Зірці» надихаючим стимулом. Глядачі стали свідками справжньої фут-больної битви, де вирішальним ар-гументом обох команд стали їхня фізична кондиція. Як часто буває в таких іграх, усе вирішив м'яч, забитий з 11-метрової позначки. Відзначився досвідчений В. Само-фалов. До кінця матчу, незва-жаючи на всі зусилля суперників, рахунок не змінився.

Учора відбувся заключний матч сезону для «Зірки» — з івано-франківським «Прикарпаттям».

А. ШПАК.

НА ДОЗВІЛЛІ

БЕЗ НЕДОРОБОК

УСМІШКА

Тунчук здавав будинок. Комісія, яка повинна була приймати об'єкт, збралась досить таки своєчасно. Обійшлося без додаткових телефонних дзвінків і нескінченних нагадувань. Рівно о десятій всі зійшлись.

Голова комісії суворо подивився на Тунчука і чи то запитав, чи констатував факт:

— Ну, що, Тунчук, недоробки, звичайно, є?
— Будинок зведено точно за кресленнями, — образився Тунчук.

— А ти не поспішай із висновками, подумай, — продовжував умовляти

голова. — Ми недоробки в акт запишемо, а ти їх сам за невеликий строк і усунеш.

— Прошу розпочати огляд об'єкту, — наполягав Тунчук.

— Дивись, Тунчук!

Члени комісії присіплюю оглянули все від підлоги до даху. Але стіни будинку були рівненькі, вікна і двері струнко стояли на своїх місцях, дах гарно пофарбований і навіть подвір'я було акуратно засаджене зеленим газоном.

— Молодець, Тунчук! — похвалив голову. — Можеш, коли захочеш!

А сам подумав: «Мені б хоч разок так...».

Комісія у складі бабусі, мами і старшого брата під головуванням батька, начальника будуправління, прийняла щойно збудований Тунчуком-молодшим з деталей «Конструктора» будинок з оцінкою «відмінно».

Борис ШАРОВ.

12

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

ЯК МИ ПИШЕМО ЛИСТИ

З давніх давен листування є поширеним способом спілкування. В наші часи пошта перевантажена. У поштове відділення № 13 (м. Кіровограда) на 19 грудня минулого року надійшло понад 1200 листів, відділення № 2 на 20 грудня ц. р. — близько півтисячі.

Багато пишемо, але чи вміємо писати листи? Мені доводилось читати протилежне: пусті, беззмістовні фрази.

У роки імперіалістичної війни (1914—

1916) я навчався в школі. Тоді за батьковим зразком я писав на прохання неписьменних тіток листи на фронт дядькам-солдатам. Коли я був учнем Андріївської школи (сільськогосподарської), викладач мови, він же бібліотекар К. П. Розумовський, на уроках і в бесідах вчив писати листи, знайомив нас з листами великих людей. У школі практикувались змагання, хто напише кращий лист на задану тему. Мабуть, слід би і сьогодні щось подібне проводити в наших школах.

Одного разу до мене звернулася моя внучка Лілія (молода вчителька), щоб я розказав, як писати хороші листи. Про це слід розказати й учням старших класів.

А якось я в кількох філіалах центральної міської бібліотеки і ніде не міг знайти поради, як писати листи (такий порадишник я читав у 20-х роках)...

П. САВУТА,
ветеран війни і праці.

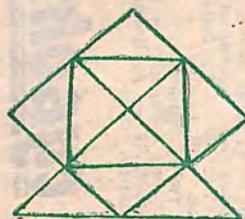
Без слів.

Мал. В. ШИЛОВА.

ЧАИНВОРД «МЛИНОК»

«Прочитала у «Молодому комунарі», що оголошено конкурс чайнвордів і головолом. Вирішила спробувати свої здібності. Потрібно обвести фігуру олівцем, не проводячи двічі по одній лінії і не відриваючи олівця від паперу.

Олена ІЩЕНКО.
Кіровоградський район.

Плюралізми

- Чим більше стоятимете в чергах, тим довшим буде здаватися життя.
- Коли закінчуються збори, будь-яка доповідь стає цікавою.
- Чи означає підвищення цін прогрес у торгівлі?
- Справедливість восторжествувала: невинного реабілітували посмертно.
- Деякі Державні премії потребують держприймання.
- Автоінспектор іде до водія з простягнутою рукою не для того, щоб з ним привітатися.
- Коли немає пристойної зарплати, доводиться робити пристойний вигляд.

Юрій РИБНИКОВ.

ТРИНАДЦЯТЬ ЗАПИТАНЬ

УВАГА, КОНКУРС!

Куля повільно опустилася на землю. Не бійтеся, вище нісі! Ось прочиняться дверця і гість ступає на землю. Поштиво реверансуючи, ви... закидаєте прихельця питаннями:

1. Почім у вас мило на «чорному ринку»?
2. У вас є зебраний?
3. Як ви боретесь зі СНІДом?
4. Як там ваші екстрасенси? Чи не бажаєте зустрітися з нашим — Кашпіровським?
5. Орендний підряд виправдовує себе?
6. Чи є у вас «неформали»?
7. Чи матиме кожен з вас до 2000-го року квартиру?
8. Ваше ставлення до командно-адміністративної системи?
9. Де був ваш батько в 1937 році?
10. Ви не поміняєте валюту на карбованці?
11. Як у вас вирішується проблема сексу?
12. Ваш внесок у Фонд милосердя?
13. Яка у вас передплата ціна на «Молодий комунар»?

Відповіді інопланетянина присилайте виключно в конвертах з поміткою «Діалог на актуальну тему». На конверті обов'язково має бути штампель, а в конверті «Автограф для читачів «МК» вашого співбесідника та його адреса для відправки гонорару.

Найкращі відповіді будуть опубліковані.

Нашим спонсором люб'язно погодився стати космодром «Байконур». Головний приз — безкоштовний виліт на одну з населених планет. Повернення — за рахунок інопланетян.

Бажаємо успіху!

Жюрі конкурсу.

БОГДАНКО

Мила киця зранку сніа.
Умивалась зранку кавочка.
І Богданко зранку естав,
У долоньки крапель взяв,
Крапель чистої водки!
Із студеної криниці,
Вмиєся славко і зрадів:
— Я вже також день зустріє!

МОЛОКО

Люблять діти молоко,
П'ють, що мають духу.
Виростуть всі о-го-го.
Вже в горнятах сухо.
— А добавки ще кому
На здоров'я дати!
Всі малата як один
Підняли горнята.

ОЛЕНКА

Боялася Оленка мила.
На все подвір'я голосила:

ВІРШІ ДЛЯ ДІТЕЙ

— Бою пекуче, вередливе,
Кусається, немов кропива!
Та лиш до трьох порухнула —
Себе в люстерку не впізнала.
Умита, в квіточках суєнна,
Всімхалась інша їй Оленка.

21 жовтня 1989 р.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-68; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Редактор

Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, еул. Глінки, 2.

БН 03007.

Газета виходить щосуботи.

Індекс 61103.

Зам. № 478. Тираж 50 200.